REGD. NO. A. 40 విడి ప్రతి 0-3-0 శుక్రవారం 23-1-59

జమీన్ రైతు

సంపుటి 31 ‡ మేనేజింగు ఎడిటరు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు :: సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి ‡ సంచిక 4

ఆంధ్ర రాజధానిలో యుగోస్లావియా దేశాధిపతి

ప్రజాసమూహాలంటే వుత్సాహం- పాత శిధిలాలంటే వుదాశీనం!

(మా హైదరాబాదు విలేఖరి)

శ్రీ పుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారి అనారోగ్యం

ఆంధ్రశాసనసభలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకుడు శ్రీ పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య గారికి యిటీవల తీవ్రంగా జబ్బుచేసి, మద్రాసు జనరల్ హాస్పిటల్లో తాత్కాలిక చికిత్సపొంది, 14 తేది వుదయం వైద్యం నిమిత్తం ఢిల్లీనుండి మాస్కో పోయారు.

సుందరయ్యగారికి యిదివరలో కడుపునొప్పిరాగా మద్రాసు జనరల్ హాస్పిటల్లో ఆపరేషన్ జరిగి, నెమ్మదించింది. ఇప్పుడు తిరుగా యిదివరకు ఆపరేషన్ జరిగినచోటనే పెప్టిక్ అల్సర్ ఏర్పడిందట. అతినీరసంగావుండిన సుందరయ్యగారివెంట మద్రాసు నుండి ఢిల్లీ వరకు వారి మేనల్లుడు డాక్టరు చెట్టి శేషారెడ్డిపోయి మాస్కోకు విమానం ఎక్కించివచ్చారు. సుందరయ్యగారు పరిపూర్ణ ఆరోగ్యాన్నిపొంది, త్వరలో స్వదేశంరావలెనని మా ఆకాంక్ష!

◆ ◆ ◆

కమ్యూనిస్టు నాయకులు ఎందువల్లనో చికిత్సకు మాస్కోకేపోతారు. ప్రపంచంలో మరెచ్చటా మాస్కోలోవలె ప్రవీణులైన డాక్టర్లు, సమర్థవంతమైన చికిత్సావిధానంలేక అన్నటనుకోతారో; లేక కమ్యూనిస్టేతర దేశాలలోని డాక్టర్లను నమ్మలేక రష్యాకు పోతారోననేది ఒకసన్నిసందేహం. బహుశా మాస్కోలో శారీరక ఆరోగ్యంతోపాటు; రాజకీయ సలహాలు, ఉద్బోధలుకూడా లభించే అవకాశముంటుందేమో! స్వర్గము, తీర్థముకూడా అక్కడేనేమో!

శ్రీ సుందరయ్యగారు మాస్కోలో వుండగనే, రష్యా కమ్యూనిస్టుపార్టీ 21-వ మహాసభ జరుగుతుండటం విశేషం.

గత వారమంతా రాజధానిలో సెలవులగా రోజులు గడిచిపోయాయి. ముందు సంక్రాంతి పండుగ సెలవులు రెండురోజులు, తరువాత మార్షల్ టిటో ఆగమనం సందర్భంలో రెండురోజులు సెలవులు. వీటితో స్కూళ్లు కాలేజీల్లోనే కాక ప్రభుత్వ కార్యాలయాల్లోకూడా నిత్యకృత్యాలు వాయిదా పడ్డాయి. గవర్నరు, మంత్రులు, ప్రభుత్వ ప్రధానోద్యోగులు అందరూ వచ్చినఆతిథులను సత్కరించడంలోను, వారికి తగు సౌకర్యాలు కలిగించడంలోను నిమగ్నులై పోయారు.

దంలోని ముస్లిములందరికీ పవిత్ర యాత్రా స్థలమునై, మహమ్మద్ ప్రవక్త జన్మించి ప్రబోధంచేసిన మక్కా, మదీనాలు ఈయన రాజ్యంలోనే ఉన్నాయి. హైదరాబాదు, సికిందరాబాదులలోని ప్రతిముస్లిము పౌరుడు, తమ శ్రీ జంతోసహా సౌ సవూద్‌ను దర్శించడానికి ఆనాడు వచ్చారని చెప్పవచ్చు. సౌ సవూద్ ఒక మిత్రరాజ్యానికి అధిపతి. అరడుగులకుపైగా పొడుగుండి, సినిమాల్లో, పుస్తకాల్లో మాసే అరేబియా జాతీయదుస్తులు ధరించిన ఆ వ్యక్తి చూడడానికి ఇతర మతస్థులవారుకూడా వేలసంఖ్యల్లో వచ్చారు. ఈయన వెళ్తున్న కారు క్రింద ఒక గోడిపడి చచ్చిపోయింది. దాని యజమానికి పరిహారంగా రూ. 500 లు సౌ సవూద్ బహూకరించిన సంఘటన ఇక్కడ చాలామందికి ఇంకా జ్ఞాపకముంది.

ఈరాజా, అరేబియాసౌసవూద్ హైదరాబాదు ప్రజలకు బాగా నచ్చారు. వారికే

మేయర్లనూ, డ్రైవర్లనూఒకటే!

మార్షల్ టిటో హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు నగరపాలక సంఘాధ్యక్షులకూ; ఆ నగరాలలో తన కార్లను నడిపిన డ్రైవర్లకూ చేతి గడియారాలు బహూకరించారు.

నిజమైన సోషలిస్టుగా టిటో మేయర్లకూ, డ్రైవర్లకూ ఒకే గౌరవం యిచ్చారన్నమాట!

ర్తగా, నాయకుడుగా అతని కార్యకలాపాలు తెలిసినవారికి ఇదేమంత వింతకాదు. కాని సాలార్జంగ్ మ్యూజియంలో ఏ వస్తువుపట్లనూ ఆయన ఆసక్తి చూపించకపోవడం కొంత చిత్రంగానే ఉంది. మ్యూజియమంతా చూడడానికి కనీసం అయిదారు గంటలైనా పదు

విశ్వవిద్యాలయసన్మానం ఆనందాన్నికూర్చింది

సౌగద సవూదీ అరేబియారాజు, ఈరాజు గారు వచ్చినప్పుడు హైదరాబాదు ప్రజలు ఘనమైన స్వాగతం ఇచ్చారు. హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు నగరాలలో ఇరానీదేశస్థులు చాలామంది వున్నారు. "ఇరానీచాయ్" (గోలని హోటలు ఇక్కడ ఉండదంటే అతిశయోక్తికాదు. నిషిద్ధమైనా కాకపోయినా అది తాగక తప్పదు. నగరంలో ప్రతివీధిలో, ప్రతిమూలా ఇరానీ రెస్టారెంట్ వుంటుంది. పైగా ఉదయం 5 గంటలనుంచి రాత్రి (?) 2 గంటలవరకు ఇవి తెరిచే వుంటాయి. ఒక సమయం స్థలం అంటూలేని పాత్రికేయులకు ఇవి చాలా అందుబాటులో వుంటాయి. ఆర్థికంగా వెనుకబడివున్న మాతృదేశాన్ని వదిలివచ్చే ఈరాజు దేశస్థులను ఈ హోటళ్లు నష్టంలేని జీవనోపాధిని చూపగలవు. హోటలు ఎవరు పెట్టుకున్నా, వీరి వస్తువులన్నీ ఒక కేంద్రసంస్థనుంచే వస్తాయి. ఒకరకంగా వీరు ఏ కమ్యూనిస్టులకూ అవసరంలేని సహకార క్రియ నిర్వహిస్తున్నారని చెప్పవచ్చును. రెస్టారెంట్లకు కావలసిన బన్, బ్రెడ్, కేక్స్, బిస్కట్లు, బటర్, అదిగాగల వస్తువులన్నీ ఈ కేంద్ర సంస్థే సరఫరా చేస్తుంది. ఆయినంగా వీరి పోటీఅంటూ వుండదు. వీరితోడు స్థానిక ముస్లిములుకూడా కలిసి ఈ రాజును దర్శనం చేశారు.

సవూదీ అరేబియా రాజకీయ విషయం ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు. ప్రపం

ఈ నగరం, ఇక్కడి సభ్యత నచ్చిందని చెప్పవచ్చును. కాని యుగోస్లావియా దేశాధిపతి సంగతి కొంచెం వేరుగా ఉంది.

మార్షల్ టిటోకు 66 సంవత్సరాలు నిండాయి. అయినా చెక్కుచెదరని ఆరోగ్యవతి నిది. అతని నడక వేగం, శారీరక పట్టు, అందరికీ ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించాయి. అతని మిలిటరీ జీవితం, చిన్ననాటినుంచి పార్టీ కార్యక

తుంది. మార్షల్ టిటో మాత్రం మ్యూజియమ్ భవనమంతా గంటసేపటిలో తిరిగి బయట పడ్డారు. ఎంతటి మహత్తర వస్తువును చూపాలని మ్యూజియమ్ అధికార్లు, ఉన్నతోద్యోగులు యత్నించినా అందుకేమాత్రం ఉత్సాహం చూపలేదు. మార్షల్ టిటో భార్య శ్రీమతి జోవాంకో బ్రోజ్ మాత్రం సువర్ణ,

—కొరవ 6-వ పేజీలో

మలబద్ధకము మిమ్ము క్రుంగదీయుచున్నదా!

ఆరోగ్య లేహ్యము

(Registered)

మీరు ప్రతిదినము రాత్రి కొలది 'ఆరోగ్యలేహ్యము' సేవించిన ప్రొద్దుననె ఒక్కసారి సాఫీగా మలమును విసర్జింపజేయును. మలబద్ధకము, అజీర్ణము, పొట్టమాలికను పోగొట్టి కడుపునందు వుత్సాహమును కలుగజేయును. రక్తశుద్ధి, రక్తవృద్ధినిచ్చును మెదడును దేహమును బలపరచి ఆరోగ్యముగానుంచును. కడుపునొప్పులు, కీళ్లనొప్పులు మలేరియాచలిజ్వరాలకు దివ్యౌషధం - రుచి సువాసనకలిగియుండును.

ప్రతియింట నుండదగిన సంజీవిని!

20 తులముల డబ్బి 2-0-0 ◆ శాంపిల్ డబ్బి 0-6-0

☞ అన్ని మందుల షాపులలో దొరకును.

బాబిలాన్‌ఫార్మసి, సుబేదారుపేట - నెల్లూరు

(గత సంచిక తరువాయి)

అప్పుడు రావణ సారథి అమిత వేగముగా రావణుని రథమును యుద్ధభూమికి అప్రదక్షిణముగాఁ గొనివచ్చెను. కొందరి పాటుతో అప్రదక్షిణముగా రణరంగమునకు వచ్చుచున్న రావణ రథమును గని శ్రీరాముఁడు రావణ వధమునకు సూచనయని గ్రహించి పోరునకు సిద్ధముగా నిలిచియుండెను. రావణుఁడు క్రోధముతో కండ్లుగిరగిరఁద్రిప్పుచు ఎదురుగా నిలిచియున్న రామునిపై బాణవర్షము కురిపించెను. రాముఁడు ఇంద్రుఁడు మాతలిచే పంపిన వింటినిఁ గైకొని పసిఁడి తూపులతో రావణు నెదుర్కొనెను. ఒండొరుల వధముగోరి ఇరువురు కొదమసింగములవలె గొప్ప పోరు సల్పుచుండిరి. దేవ గంధర్వ సిద్ధ చారణ మహర్షులు రావణ వధమునుగోరి నింగినుండి వారి ద్వంద్వ యుద్ధమును తిలకించుచుండిరి. అప్పుడు రావణునికి అమంగళమును రామునికి జయమును సూచించు శకునములు పెక్కుగోచరించెను. రావణుని రథముపై రక్తవర్షము కురిసెను. కాకులు గ్రద్దలు రావణుని రథమునకుమాత్రము చుట్టుకొని కూయసాగినవి. పిడుగులు పడుచున్న కొఱవులు రావణ సైన్యముపై రాలుచుండెను. రావణుని తేరి గుఱ్ఱములు కన్నీరు గార్చుచుండెను. శ్రీరామునికన్నియు శుభశకునములే గోచరించుటవలన అతఁ డుత్సాహముతో ముదమందెను. రామ రావణ విచిత్ర సంఘర్షణను వానరులు రాక్షసులు నిశ్చేష్టులై చిత్తరువులమాడ్కి నిలువఁబడి వీక్షించుచుండిరి. అప్పుడు రావణుఁడు నూటిగా బాణములనేసి రామ రథ ధ్వజమును తెగలఁ జేసెను. కాని యాదివ్యరథధ్వజ మేమాత్రము చలింపలేదు. రాముఁడు పడగెత్తిన సర్పములవంటి ములుకుటమ్ములనేసి రావణ రథ ధ్వజమును గొట్టెను. ఆ శరములు రావణుని ధ్వజమును ఛేదించి, చెక్కుమును గూలఁజేసెను.

పరాక్రమ వంతుఁడగు రావణుఁడు తన ధ్వజము పడుట గాంచి కడుంగడు మండి పడుచు భయంకర శరవర్షము కురిపించి రాముని రథాశ్వములను గూల్పవలెనని ప్రయత్నించెను. రాముఁడు వాని ప్రయత్నములను భంగపఱచెను. రావణుఁడంత బాణములతో పాటు చక్రములను, గుదియలను, గొడ్డళ్లను, శూలములను, రోఁకళ్ళను పఱపెను. రాముఁడు వాని నన్నింటిని నిజాస్త్రములతో నెదుర్కొనెను. వారిరువురు వేయు బాణము లాకాశమున సందులేకుండ క్రమ్ముకొనెను. రామరావణు లొండొరులను వధింపఁగోరి ఇరువురు రణరంగమున స్వైరవిహారము సేయుచు, చిత్రవిచిత్రముగా రథముల నడిపించుకొనుచు భయంకరముగ పోరుసేయుచుండిరి. రావణుఁడు తన బాణములచే రాముని నొంచెను. కాని శ్రీరాముఁ డావంతయు నొవ్వఁడయ్యెను. రాముఁడు తనబాణ పరంపలచే రావణుని నొంచుచుండెను. రావణుఁడు ప్రయోగించిన లెక్కలేని బాణములు, ఆయుధములచే సముద్రములను కలఁతఁజెందెను; పాతాళమున సర్పములు దిగులొందెను. పుడమి దద్దరిల్లెను. సూర్యుని కాంతి హీనమయ్యెను. గాలి వీవదయ్యెను. దేవర్షిగణములు "బ్రాహ్మణులకు గోవులకు మేలగుఁగాక! లోకశాంతి కలుగుఁగాక! రాముఁడు రావణుని జయించుఁగాక" అని పలుకుచుండిరి. అప్పుడు శ్రీరాముఁడు కట్టలుకపూని సర్పము వంటి బాణమును వింట సంధించి యేసి రావణుని శిరము నఱికెను. అట్లు వాని శిరము నఱుకఁబడిన కొలఁది దానిస్థానమున మఱియొక శిరము పుట్టెను. రాముఁడు మరల నా శిరమునుకూడఁ ద్రుంచెను. ఒక శిరము తెగనఱికి నఱుకకమునుపే రావణునికి వేరొక శిరము పుట్టుకొని వచ్చుచుండెను. అట్లు పుట్టుచున్న శిరముల నన్నింటిని రాముఁడు వేవేగవే నఱకుచుండెను. ఆవిధముగా రాముఁడు రావణుని నూటొక్క శిరముల తెగఁజేసెనుగాని రావణుని ఆయువు మాత్రము

★ రావణ వధము ★

మూఁడలేదు. సకలాస్త్రశస్త్రవేత్తయగు శ్రీరాముఁడు రావణ వధమున కుపాయము తెలియక చింతాక్రాంతుఁడయ్యెను.

అస్త్రములన్నియు రావణునియెడ నిష్ఫలమగుటను గాంచి శ్రీరాముఁడు వ్యసనమొంది బాణవర్షమును రావణుని రొమ్మునఁ గురిపించెను. రావణుఁడు పెక్కు బాణములనేసెను. దేవదానవ గంధర్వ యక్ష కిన్నర మహర్షులు చూచుచుండఁగనే రామరావణయుద్ధము ఏడు దినములు నడిచెను. రామరావణులు ఒక క్షణముకూడ విడువక నిరాటంకముగా యుద్ధము గావించిరి. అంత దేవేంద్రుని సారథి రామ విజయము నెఱవేరకుండుటను గాంచి రామునితో, "ఓ వీరాగ్రేసరా! ఏల ఇట్లు తెలియని వానివలె నుపేక్ష చేయుచున్నావు. ప్రభూ! బ్రహ్మాస్త్రమును ప్రయోగింపుము. రావణుని అంత్యకాలము సమీపించినది." అని వాక్రుచ్చెను. మాతలి మాటలు విని శ్రీరాముఁడు జ్ఞప్తి నొందినవాఁడై ముల్లోకములు జయించుటకు బ్రహ్మచే నిర్మితంబై దేవేంద్రుని కొసంగఁబడినదియు, శత్రుభయంకరమైనదియు, స్వీయతేజస్సుచే శోభిల్లునదియు నగు బ్రహ్మాస్త్రమును గైకొని వేదోక్త విధానముగా దాని నభిమంత్రించి వింటియందు జోడించెను. అప్పుడు సకల భూతములు వణఁకెను; పుడమి కంపించెను. అట్లు శ్రీరామచంద్రుఁడు బ్రహ్మాస్త్రమును వింట సంధించి ఆకర్ణాంత మీడ్చి రావణునిపై వేసెను. ఆ భయంకరాస్త్రము లోకకంటకుఁడగు రావణుని రొమ్మునఁ జొచ్చి వాని ప్రాణముల హరించి చీల్చుకొని వెలువడి వాని రక్తముచేఁ దడిసినదై భూమిలోనికిఁ జొచ్చెను. అట్లు తన కార్యమును సాధించిన యా బ్రహ్మాస్త్రము మఱల పుడమి నుండి వెలువడి రాముని అమ్ముల పొదిలో చేరెను. ఆ భయంకర పరాక్రమ వంతుఁడగు రావణుఁడు నిహతుఁడై చేతనున్న విల్లును జారవిడిచి రథమునుండి నేలఁగూలెను. అప్పుడు వానరులు పరమానందభరితులై కిలకిలారావములు సేయుచు గంతులిడుచు జయధ్వానములు గావించిరి. అంతరిక్షమునుండి దేవాదులు దివ్యదుందుభి వాద్యముల మంగళకరముగా మ్రోగించిరి. సుగంధపరిమళముల గుబాళించుచుఁ గాలి వీచెను. ఆకసమునుండి విరుల వాన శ్రీరాముని రథముపై జడివానగా కురియఁగా రాముఁడు మనోహరమైన పూలచే క్రమ్మఁజేయఁబడెను. అంత సుగ్రీవ విభీషణులు లక్ష్మణుఁడు హనుమంత జాంబవంతాదులు రావణ వధమునకు కడుంగడు సంతసించి విజయశాలియైన శ్రీరాముని చుట్టుకొని రాముని శ్లాఘించి ఆనందపరవశులైరి.

అనంతరము విభీషణుఁడు ఆరిన జ్యోతివలె నేలఁబడియున్న తన యన్న కళేబరమును గాంచి చింతాక్రాంతుఁడై దుఃఖించుచు నిట్లు విలపించెను. "ఓ శూరుఁడా! ప్రసిద్ధ పరాక్రమశాలీ! సకలశాస్త్ర కోవిదుఁడా! నీతి శాస్త్రవేత్తా! ఓ రాజాధిరాజా! ఘనమైన నీనిడుద చేతులు చేష్టలుడిగి నేలఁబాఱఁ జాచుకొని పడియున్నవి! మేటి పాన్పుల పవ్వళించు నీవు ధూళిలో పడియుంటివి! కామ మోహాంధకారుఁడవై నే చెప్పిన హితము చెవి పెట్టని దాని ఫలితమిప్పు డనుభవింపవలసి వచ్చెను. ప్రహస్తేంద్రజిత్తాది దుష్టాలోచనపరులు నీ చుట్టు చేరుటవలనను, నీ మనస్సుకు నీకు రానున్న కీడు తెలియకపోవుటచే నా హెచ్చరికను గమనింపక నిట్టి ఉత్తరఫలము ననుభవించితివి. సకలశాస్త్రవేత్త ధర్మస్వరూపుఁడు ప్రసిద్ధ పరాక్రమవంతుఁడు మేటి విలుకాఁడు శూరలోకమును విడిచి పుడమినిఁ బొరలుచుండెను. రావణుఁడను మహావృక్షము రాముఁడను పెనుగాలిచే విఱుగఁగొట్టఁబడి క్రిందఁ ద్రోయఁబడెను. రాక్షసవంశ వీరుఁడు నశించెను." అట్లు కడుదీనముగా పలవించుచున్న విభీషణునిఁ గాంచి శ్రీరాముఁడు, "విభీషణా! రావణుఁడు యుద్ధమున ప్రతాపహీనుఁడై నశించిన వాఁడుకాఁడు. ఇతఁడు నిజమైన శూరునివలె మహత్తరమైన పరాక్రమముతో గొప్ప శౌర్యముసల్పి రణరంగమున వీరమరణమొందినవాఁడు. వీరుఁడొకప్పుడు సమరమున విజయమును బడయును; ఒకప్పుడు అపజయమును పొందును. రావణుఁడింతకుమున్నెప్పుడు అపజయమును పడసినవాఁడు కాఁడు. తొల్లి దేవాదుల జయించిన వీరుఁడు. అట్టి రావణుఁడు సంగరమున వీరమరణమొంద నీవు దుఃఖించుట తగదు. ఈ మరణము రావణుని పాపములను కడిగివేసెను కనుక నీతఁడు స్వర్గలోకమును పొందిన పుణ్యపురుషుఁడు. నీవు శోకమును వీడి తదుపరి కార్యము నాలోచింపుము." అని యుక్తమైన మాటలతో ఓదార్చి మఱల రాముఁడిట్లనియెను. "రావణుని సోదరుఁడవైన నీవే దహనసంస్కారములు చేయించి ఇతనికి స్వర్గలోకమును కలిగింపవలసినవాఁడవు. వైరములు మరణాంతములు. నీ సోదరుఁడు నాకును సోదరుఁడే. వెంటనే ఇతనికుత్తరక్రియలు చేయుము".

శ్రీరామునిచే రావణుఁడు వధింపఁబడిన వార్తను విని రావణుని అంతఃపురాంగనలు గొల్లున రోదించుచు శిరోజములు విరియఁ బోసికొని రాజప్రాసాదములు వీడి రణభూమికి పరుగిడివచ్చి తమ ప్రాణనాథుఁడైన రావణుని మృతకళేబరముపైఁబడి పలువిధముల రావణుని కీర్తి శౌర్యముల తలఁచుకొని బిగ్గఱగా దుఃఖించిరి. అందు రావణుని పట్టపుదేవియగు మండోదరి శోకమూర్తియై దేవతామూర్తివలె వెలుఁగొందుచు భర్తమేనిపైఁబడి కడుదీనముగా, "ఓ మహాభాగా, కుబేరుని వంటివానికి తమ్ముఁడగా! నీ ఆగ్రహమునకు వేల్పులుకూడ నీ ఎదుట నిలుచుటకు వెఱచెదరుగదా! మహర్షులు గంధర్వులు నిన్నుఁ గాంచినచో దూరముగా భయముతో మూలమూలకు పరుగిడఁజొచ్చిరి. కాని యిప్పుడు కేవలము అడవులలోఁ గ్రిమ్మరుచు తిరుగుచుండిన మానవమాత్రునిచేఁ గూలితివి! ఇది ఎట్లు సంభవమయ్యెనో నాకు బోధపడకున్నది. సకలాస్త్రశస్త్రవేత్తవైన నిన్ను, మానవులకసాధ్యమగు ప్రదేశమునందున్న నిన్ను రాముఁ డెట్లు వధించెనో నాకగమ్యగోచరముగా నున్నది. అక్కటా! విధియెంత బలీయమైనది! ఎప్పుడు రాముఁడు జనస్థానమున పెక్కుండ్రు రక్కసులతో నీ తమ్ముఁడైన ఖరుని వధించెనో, ఎప్పుడు సముద్రముపై వారధిబంధింపఁబడెనో అప్పుడే రాముఁడు సామాన్యుఁడు కాఁడని మేము తలపోసితిమి. ఓ ప్రియా! నా ప్రియా! రాముఁడు మానవుఁడు కాఁడు నిజము యముఁడో, ఇంద్రుఁడో, అగ్నియో రామరూపమున నిన్ను నిర్జింప వచ్చెనని నేను పలుమరు హెచ్చరించి నీవు రామునితో శత్రుత్వమొల్లదని నిన్ను నివారించియుండలేదా? పరమాత్ముఁడు, ఆదిమధ్యాంత రహితుఁడు, పరాత్పరుఁడు, అజేయుఁడు, సర్వలోకాధిపతియునైన సాక్షాద్విష్ణుమూర్తియే ఈ రామావతారమెత్తి నిన్ను సపరివారముగా సంహరించి లోకకళ్యాణమును గూర్చెను.

"నీవు మున్నింద్రియముల వశపఱచుకొని ముల్లోకముల జయించితివి. ఇప్పుడా యింద్రియ లోలుఁడవై సర్వనాశనమైతివి. నీవు సర్వనాశనమునకై సీతను గోరితివి. భూదేవి కంటె ఓరిమి కలిగినది, సర్వస్త్రీలోకానికి కీర్తిని దృష్టాంతమైనది, మహాపతివ్రతయైన సీత దీనురాలై ఒంటరిగా అడవులనుండఁగా నీవు బలాత్కరించి కొనితెచ్చుట మహాపాతకము కాదే! ఆ సీత పాతివ్రత్యమే నిన్ను దహించి వేసినది. సీతరూపమున నున్న మృత్యువే నిన్ను మ్రింగివేసినది. కడుదవ్వునుండి సీతయను మృత్యువును నీవే తెచ్చుకొంటివి. కొలఁది కాలము వియోగము ననుభవించినను సీత ఇఁకమీఁదట రామునితో సుఖింపఁగలదు. కాని దౌర్భాగ్యులమైన నేను, నీ పత్నులందఱు నిరంతర దుఃఖసాగరమున ద్రోయఁబడితిమి. ఓ నా ప్రాణనాథా! నీ సుందరమైన ముఖారవింద మిప్పుడు రామ బాణములతో నిర్భిన్నమై నెత్తుటఁదడిసి మాంసము చెదిరిపడఁగా క్రొవ్వుకారుచు ఎంత అమంగళకరముగానున్నది. అయ్యో! నేనేమి సేయఁగలను? నా ప్రభువు రాక్షసాధిపతి యనియు, నా తండ్రి దానవులప్రభువనియు, నా పుత్రుఁడు ఇంద్రుని జయించిన వాఁడనియు నేను గర్వించుచుంటిని. అట్టి నా మగఁడు, పుత్రుఁడు నన్నువిడిచిపోఁగా నేను కేవలము విధవనై బంధుమిత్రాదులు లేక గృహవిహీననైయుంటిని. నాకు సకల సౌఖ్యములనిచ్చు సౌభాగ్యసాధనుఁడు నిహతుఁడై పడియుండ నేను ఇంకను ప్రాణముల విడువక కఠినహృదయనైయుంటిని. నాథా! నన్నును నీ వెంటఁగొనిపొమ్ము. ఏల నాతో పలుకకున్నావు. అయ్యో! నీవుమున్ను పతివ్రతలు, మునిస్త్రీలు, సదాచార సంపన్నుల భర్తలను వధించి వారిని హింసించినావు. ఆ పతివ్రతలు దుఃఖపీడితలై నిన్ను శపింపఁగా వారి శాపఫలితమే నేఁడనుభవించితివి,

—కొఱవ 10-వ పేజీలో

● కేరళలో యిక మిగిలిన ప్రయోగం ఒక్కటే!
● రాజాజీ సంకల్పం నెగ్గితే కాంగ్రెస్‌కంటె మంచిపార్టీ ఒకటి ఉద్భవిస్తుంది
● అమెరికా రష్యాతోకలిసి లోకానికి సాయపడవలసిన స్థితి సంభవంకావచ్చు

కేరళ పరిహద్దులు దాటి నేను వచ్చే ఒక చోట ఒక హత్య జరిగిందని తెలిసింది. ఇంకొకటి ఆదివరకుపూర్వం ఇటువంటిది జరిగిందని 'సంచారి'కి తెలిసింది. ఈ హత్యలు మామూలు హత్యలు కావు. వివిధపార్టీలజనం ఆవేశంతో ఒకర్నొకరు ఢీకొని, చచ్చినవాళ్ళను లెక్కపెట్టుకుంటున్నారు. ప్రభుత్వంలో వున్న పార్టీవారిచేత ఇతరులు చంపబడినట్లు లెక్క తేస్తే, ఇప్పటిప్రభుత్వం నిల్వడం చాలకష్టం. అందువల్ల ప్రభుత్వపక్షం ఎంతో జాగ్రత్తగా వుండక తప్పదు.

ఈ కొట్లాటల విషయమై నిజం తెలుసుకోవడం చాలాకష్టం. అన్ని పార్టీలవారు అన్నిటికీ సిద్ధమైయున్నారు. ఇట్టి పరిస్థితిలో తప్పెవరిది అనే విచారణవల్ల ఏమీ లేదు. ప్రభుత్వం ఎవరి హస్తగతమైవుంటే వారికి సహజంగా ఒక అనుకూల్యం వుంటుంది. పోలీసులు వారిమీదికి మనుషటివలె దూకుడుగా రాలేరు.

'సంచారి' కేరళలో వుండగానే ఒక ప్రభుత్వపక్షపు శాసనసభ్యుణ్ణి కోర్టులో శిక్షించడం జరిగింది. దొంగసారాబట్టీమీదికి వచ్చిన పోలీసులమీదికి ఆయన ఎగబడినాడట.

ఇదంతాచూస్తే, నాయకులకు అన్ని పార్టీలలోనూ అనుచరులపై కంట్రోల్ పోయిందని తెలుస్తున్నది.

ప్రభుత్వంలోవుండే పార్టీకి పెద్దపరీక్ష వచ్చిపడింది. తాము కోర్చిన పద్ధతిని తమపైన ప్రయోగంచేసి పరిణామంలోపం ఎదురుచూచే శక్తులు సిద్ధమైయున్నవి. ఇంతేగాక, ప్రజలకు 15 లేక 20 సంవత్సరాలలోపుగా వారిని ఆకర్షించగల్గినంత మేలు ఎవ్వరూ ఏమిచేయలేరుగనక ఏ పార్టీ ప్రభుత్వంలోవున్నా, దానిని ఎదిరించేపార్టీలు బలపడడానికే అది ఎక్కువగా ఉపయోగపడుతుంది.

వామపక్షానికి ప్రభుత్వాన్నెదిరించే కొన్ని పక్షాలు కొంతబలపడినవి, కాని మొత్తంమీద ఆ బలమెంత? ప్రభుత్వాన్నెదిరించే పెద్దపార్టీకి జీవన్మరణ సమస్యగా పరిస్థితి వున్నప్పటికీ, జిల్లా రాష్ట్రస్థాయిలలో అంతరంగికంగా అది అల్పమైన కొట్లాటలతో లోనైపోతున్నది. ఇటువంటి కొట్లాటల ప్రవర్తనాల గొడవ యిటీవలనే జరిగినవి.

ప్రభుత్వాన్నెదిరించే కాంగ్రెస్ – పి. యస్. పి. లు కలిసిపోరాడి ఇటీవలి పంచాయతీ ఎన్నికలలో స్థానాలకు అత్యధికంగా సంపాయించినందువల్ల, వీరిద్దరు ఆర్. యస్. పి.ని కలుపుకుని రాబోవు జనరల్ ఎన్నికలలో కృషిచేస్తే, తప్పక అత్యధిక సంఖ్యాకంగా రాగలరని ఒక అభిప్రాయం ప్రబలింది. కాని ఇందులో పత్తం తాను పిల్లే ఒక వివాదాంశమైనాడు. ఈయన పూర్వం కాంగ్రెస్ నాయకుడు, ముఖ్యమంత్రి. ఇప్పుడు పి. యస్. పి. నాయకుడు, మంచి పలుకుబడిగలవాడు.

ఈయనంటే కాంగ్రెస్‌లోని యిద్దరు ముఖ్యులలో ఒకరికి పరిపడుతుంది, ఒకరికి గిట్టదు. కాంగ్రెస్ – పి. యస్. పి. కలిసి మంత్రివర్గం ఏర్పరిస్తే, అందులో పత్తం ముఖ్యమంత్రి అయినా ఒకరికి యిష్టమే. ఒకరికి ఆయన పొడగే గిట్టదు.

కాని, యిక కేరళలో కావలసిన ప్రయోగం ఒకటే మిగిలింది. కాంగ్రెస్, పి. యస్. పి., కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రభుత్వాలైనవి. ఇక కాంగ్రెస్ – పి. యస్. పి. కలయికతో ఏర్పడిన ప్రభుత్వం చూడవలసియున్నది. లేదా, అటు తిరిగీ యిటు తిరిగీ, పి. యస్. పి. – ఆర్. యస్. పి. – క. పార్టీ కలయికగల ప్రభుత్వం వస్తుందా? ఎవరు చెప్పగలరు? సిద్ధాంతాలన్నీ హుంగల్లో త్రొక్కి రాజకీయవాదులు వర్తించే ప్రపంచంలో మనలోక్యాలు లెక్కకురావు.

కేరళలో అన్నిటికంటే విచిత్రమైన వ్యవహారం ఒకటున్నది. చైతన్యం అంతో, ఇంతో వుంటే, ఏదో ఒక పార్టీలో చేరికై వుంటారు. వారి మాటలలో వారి కక్షలు దాగ తప్పవు. చైతన్యంలేనివారు ఎన్ని అడిగినా ఏమీ చెప్పరు. సగం–సగం చైతన్యం వుండేవారు 'ఎవరొస్తే ఏంపోవయ్యా' అంటారు. అందువల్ల, నాల్గుకోణాలటూ యిటూ తిరిగి, కేరళలోని పరిస్థితి విషయమై నిజం తెల్సుకోవడం చాలాకష్టం.

ఇదంతా ఎట్లావున్నా కేరళసీమ వనమయం, ఆయుర్వేదమయం, చందనమయం, అరటి, కొబ్బెర, పోక, తాటిచెట్లతో నిండినదీ సీమ. తాటిబెల్లమే గ్రామాలలో విశేషముగా (కొన్నిన్న ప్రాంతాలలో) వాడుతారు. పంచదార వాడుక గ్రామాలలో ఇంకా రాలేదు. చిన్న టీ దుకాణాలలో మాత్రం పంచదార వాడుతారు. ఆయుర్వేద వైద్యాన్ని జనం బాగా పోషిస్తున్నారు. సంస్కృతం ధారాళంగా వున్నదింకాను. మళయాళంలోని శబ్దాలు– ముఖ్యమైనవన్నీ–సంస్కృతమే. జనం చందన ధారణంతో ఆనందిస్తూ వుంటారు. మనుష్యులు, పరిశుభ్రంగా వుంటారు.

మలినవస్త్రం సాధారణంగా కన్పించదు. అంతా నిత్యం స్నానం చేస్తారు.

ఆయుర్వేదాన్ని మళ్లీపైకి తేవాలంటే, ఆ పనిని యిక్కడనుంచే ఆరంభించవచ్చునేమో! ఏ వూరిలోనైనా చాలకే ఆయుర్వేద వైద్యశాల, మందులదుకాణం వుండేవుంటుంది.

ఇప్పటి రాజకీయపు కొట్లాటలకు సంబంధం లేకుండా వుండే విశేషాలెన్నో కేరళలో వున్నవి. వినోబా ప్రతినిధి రాజమ్మ గ్రామదాన కార్యక్రమాలను నడుపుకొంటూ పోతున్నది. మార్తాండంలో వై.యం.సి.ఏ. వారు అద్భుతమైన గ్రామీణ పారిశ్రామిక కార్యక్రమాన్ని నడిపిస్తూ పోతున్నారు. కేరళలో జనం శ్రమజీవులు, తెలివిగలవారు, నేర్పుగలవారు.

* * *

ఆ మరుసటి కాంగ్రెస్ ప్రెసిడెంటా? నాయకుడు ఇంకో పార్టీకి ప్రోత్సాహం యిస్తాడా? పరిణామం విచిత్రంగా వుంది.

—శేషం 10 వ పేజీలో

మనంకోరే సోషలిజం
—రాజాజీ నిర్వచనం

"మనం కోరేది రాక్షస ప్రజాస్వామ్యంకాదు; మనం వాంఛించేది వ్యక్తులలో సాత్విక పురోభివృద్ధిని; దేశానికి అహింసాయుత సామ్యవాదాన్ని. అట్లుగాకుండ, ప్రస్తుత హింసాయుత సోషలిజానికే పట్టుబట్టట్లయితే; తాముమాత్రం యీ కష్టనష్టలను, అపవాదును తమ నెత్తిన వేసుకొనకుండ, ఆచరణలో పెట్టుటకు కాంగ్రెస్‌కు విధానాలు నిర్దేశిస్తూ, భారతదేశాన్ని కమ్యూనిస్టుపార్టీ పరిపాలిస్తున్నదని భావించవలసి వుంటుంది. భారతదేశంలో అహింసాధర్మం నెలకొనాలంటే; దేనికైతే మనం ప్రతిఘటించ సంకల్పించామో, అది అపరోక్షంగా మన ఆత్మలను జయించి, మనవ్యక్తిత్వాలను రూపుమాపే ఈ విధానాన్ని ప్రతిఘటించితీరవలెను"

నేటి కేరళ

తండ్రి కుమార్తెల వివాహాలు!

మలపండాల జాతిలోని వింత ఆచారం

శ్రీ వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య

రవివర్మ ఎవరినిచూచి అంత అందమైన బొమ్మలు చిత్రించాడో కాని నాటి చిత్తరువులకు నేటి ఆకారాలకు కేరళ స్త్రీలలో ఏమాత్రము పోలిక కనుపడదు. చేతులందూరా చెవులపోగులు, పమిటెలు ఎందుకనో పారవిడ్చి, ఆడువారికి మొగవారికి సమంగా పరిపాట్యే ఒకేపొర గుడ్డలతుండ్లు, వికారంగా శుష్క అర్కమూలవలె వ్రేలాడే బనియన్లు, గాజులు లేని మొండిచేతులు, అందానికి ఆడవాండ్లకు వుండేదూరం అంతా యింతా కాదని చెప్పకనే చెప్పగలవు. తలచుముడు పీపాలపైన కమకట్టే వికల దుంతలాలుకూడ చాలమటుకు కురుచబడ్డలే.

ఏడుకొండలవానికి తీసిపోని అయ్యప్పన్ దేముడు

పడమటికేరళ కొండల్లో స్థావరాన్ని ఏర్పరుచుకున్న అయ్యప్పన్ దేముణ్ణి స్వజనమైన హిందువులేకాక, ముసల్మానులు, క్రైస్తవులు కూడ కోలకోలదికా సంవత్సరానికొకపారి నల్లదుస్తులు ధరించి కొండప్రయాణాలు సాగించి కొలుచుకొని పోతుంటారు. మాతో కూడ గడ్డాలు పెంచుకొని నల్ల అడ్డకట్టులతో పల్లకెండాలు ఎగురవేస్తూ రైల్లోగి, నల్లచీమల బారువలె "స్వామీ! అయ్యప్పో" అని అలుపు తీర్చుకొని కేకలు వేస్తూ సాగిపోతుండే భక్తకోటికి లెక్కలేదు. తెలుగు వారికి వేంకటేశ్వరుని కేరళ అయ్యప్ప ముమ్మోపుల్లో ఒకకోళ తీసిపోయినా భక్తిపారవశ్యతను కలిగించడంలో ఏడుకొండల దేవరకు ఈ మళయాళస్వామి ఎంతమాత్రం పెక్కుతగ్గడు. అయ్యప్పన్ దేవుడికి మహమ్మదీయుడు సైన్యాధిపతిగా ఉండినందున తురకకూడ కావలసినవాడేనని ఈ నడుమనే హైదరాలీ దబ్బుకు నిర్బంధ ముసల్మానులు మతాంతరులైన హైందవులు

—శేషం 10వ పేజీలో

THE CANARA BANKING CORPORATION LIMITED.
కెనరా బ్యాంకింగ్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్
వారితో బ్యాంకీ వ్యాపారముచేయుటకు అన్నివేళలూ మంచివేళలే.
సంతోషపూర్వకముగా మీ సేవచేయు బ్యాంకుకు యీనాడేరండి. రూ. 10/-ల ప్రారంభ డిపాజిటుతో మీ ఖాతాను ప్రారంభించమని మమ్ములనడగండి.
ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మా బ్రాంచీలు:
నెల్లూరు - కడప - సికిందరాబాదు - హైదరాబాదు - ఆదోని - రాయదుర్గం - చిత్తూరు - ప్రొద్దటూరు.
స్థాపితము: 1906. హెడ్డాఫీసు: ఉడిపి, సౌత్ ఇండియా.

అల్లూరు కో-ఆపరేటివ్ మార్కెటింగు సొసైటి లిమిటెడ్ - అల్లూరు
యీ సంఘము అల్లూరు - కొడవలూరు - బిట్రగుంట ఫిర్కాల రైతులకు ధాన్యపు పోరీపై అప్పులు యిచ్చును. కావున రైతులు పదరు సంఘములో సభ్యులుగాచేర ప్రోత్సహించవలెను.
మూకలపాటి వెంకటేశ్వర్లురెడ్డి, ప్రెసిడెంటు.
డి. రామలింగయ్యా బి. ఏ., సెక్రెటరీ.

జమీన్‌రైతు చందా

1 సంవత్సరమునకు	రూ. 10-0-0
6 నెలలకు	5-0-0
విడి ప్రతి	0-3-0

మదనపల్లి డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S 327 of 45. E. P. 236 of 58.

భాస్కర లక్ష్మీనారాయణశెట్టి —(D. H.) - పిటీషనరు.

(1) కట్టా వెంకట్రామన్న (died) (2) కట్టా లక్ష్మన్న (died) (3) కట్టా సంచప్ప (4) కట్టా వెంకటమ్మ-(J. Ds.)- రెస్పాండెంట్లు.

రెస్పాండెంట్ల స్వాధీనంలోవుండే 1 to 3 రెస్పాండెంట్లు తా॥ షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్థిని పై కోర్టువారి యెదుట 17-2-59 తేది పగలు 11 గం॥ మొదలు సా॥ 5 గం॥ల వరకు బహిరంగముగా వేలము వేయబడును.

— షెడ్యూలు —

చిత్తూరు డిస్ట్రిక్టు, మదనపల్లె రిజిస్ట్రేషను చేరిన మదనపల్లి తా॥ వెంకటలచెరువు గ్రామములో రెస్పాండెంట్లు స్వాధీనంలో వుండే 1 to 3 రెస్పాండెంట్లు స్థిరాస్థివివరం:-

సర్కారుకుప్ప్వి డి. నెం. 430/A-2 రు, య 2-78 ట్లు, శరం రూ. 1-5-0 లు. యిందులో చెట్లువగైరాలు సహా. సర్కారు పాట రూ. 800/- లు.

ఇందుకు E. C. 1-1-46 to 5-10-58 వరకు దాఖలు చేసినవి. E. C. దాఖలా 1-వ అయిటం 29-8-50 తేదిన రూ. 70/- లకు కట్టా నంచప్పవగైరాలవల్ల కిద్దయ్యకు విక్రయం E. C. దాఖలా 2-వఅయిటం తే 29-8-50 రూ. 80/- లకు కట్టా నంచప్పవగైరాలవల్ల షేకు మస్తాను సాయబుకు విక్రయం. E. C. దాఖలా 3-వ అయిటం 27-9-50 తేదిన రూ. 1400/- లకు కట్టా నంచప్ప వగైరాల వల్ల కాశసముద్రం నబీసాయబుకు విక్రయం. E. C. 4-వ అయిటం 31-1-1957 తేదిన రూ. 300/- లకు కట్టా నంచప్పవల్ల దియ్యల వెంకటాద్రియప్పకు విక్రయం.

పై 1 to 4 అయిటములలోని పై డి॥ నెంబరుకు సంబంధపడిన విస్తీర్ణములు తోసి వేసి మిగత విస్తీర్ణము వేలమునకు కోరినది. కాన వేలము కావలెను.

—యస్. వి. వరదాచారి - అడ్వొకేటు.

పొదిలె పంచాయతీ కోర్టులో

సివిల్ నెం. 9/1957 రు.

చిన్నపురెడ్డి బాలకోటమ్మ-పొదిలె—వాది.

తేలుకుట్ల వెంకటనరసారెడ్డి తండ్రి మల్లయ్య కాట్రగుంట - పొదిలె తా॥ —ప్రతివాది.

వాది భోజనహోటలులో ప్రతివాది భోజనము చేయుచూ బాకీపడిన లెక్కను దావా చేయగా 30-1-59 తేది పగలు 2 గం॥కు వాయిదా వేయబడియున్నది. ఆక్షేపణలు వున్నచో ఆనాడు తెలుపుకోనేది.

—కాటూరి నారాయణస్వామి, ప్రెసిడెంటు.

పొదిలె పంచాయతీ కోర్టులో

సివిల్ నెం. 33/1956 రు.

మల్లా మదారువల్లి (తండ్రి) చిన మదారు సాహెబు —వాది.

శేవల రాఘవయ్య (తండ్రి) వీరయ్య పశువుల వ్యాపారం - ఒంగోలు —ప్రతివాది.

వాది ప్రతివాదివల్ల బాకీ రాబట్టుకొనుటకుగాను ప్రామిసరీనోటు లెక్కను దావా చేయగా 30-1-59 తేది పగలు 2 గం॥కు వాయిదా వేయబడియున్నది. ఆక్షేపణలు వున్నచో ఆనాడు తెలుపుకోవలయును.

—కాటూరి నారాయణస్వామి, ప్రెసిడెంటు.

భూకమతాలకుమాత్రమే పరిమితులునిర్ణయించడం వికృతపు సాంఘిక న్యాయం!

శ్రీ కె. ఆర్. కరంత్‌ అవిభక్త మద్రాసు రాష్ట్రంలో ప్రకాశంగారి ప్రభుత్వములో రివిన్యూమంత్రిగా పనిజేశారు. తర్వాత కాంగ్రెస్‌తో విభేదించి ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీలోజేరి, ప్రముఖులుగా వుంటున్నారు. భూసమస్యమీద నెహ్రూపాలిక వైఖరి, ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ విధానంలోని లోటుపాట్లనుగూర్చి శ్రీ కరంత్‌గారు యీ వ్యాసంలో తనఅభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చారు. భూసంస్కరణల సమస్యపై వివిధాభిప్రాయాలను తెలుసుకొనుటలో పాఠకులకిది వుపకరిస్తుంది. —సం.జ.రై.

శ్రీ కె. ఆర్. కరంత్

'భూకమతాలకు పరిమితులు ప్రవేశపెట్టడంలో మీ ఉద్దేశం సాంఘిక న్యాయాన్ని అమలు జరపడమా, లేక అధికోత్పత్తిని సాధించడమా?' అన్న ప్రశ్నకు సమాధానంగా ప్రధాన మంత్రి ఇలా అన్నారు. 'రెండు ఉద్దేశాలూవున్నవి. సాంఘిక న్యాయాన్ని సాధించడంకూడా ఒక ఉద్దేశమే. కాని, మన కార్యక్రమాలన్నింటికీ ప్రాతిపదిక అధికోత్పత్తి. ఆ ప్రాతిపదిక లేని పథకాలు ఏవీ నిలబడివుండలేవు!'

నగరవాసుల ఆదాయాల విషయంలో పరిమితుల ప్రసక్తికూడా తీసుకురావడానికి ప్రధానమంత్రి నిరాకరించడం, ఇంతకుమునుపే జరిగిన అఖిలభారత కాంగ్రెస్ సమావేశంలో జరిగిన ఉపన్యాసాల ధోరణికి పూర్తి వ్యతిరేకంగావున్నది. యీ ఉపన్యాసాలు నగరవాసుల ఆదాయాలకు పరిమితులు విధించేందుకు త్వరలోనే ప్రయత్నం జరుగుతుందనీ, యీ కార్యక్రమం, త్వరలోనే, ఏ పరిస్థితుల్లో అయినాసరే, వచ్చే ఎన్నికలకు ముందుగానే పూర్తికూడా అవుతుందనీ మనలను నమ్మించాయి.

ఇప్పుడు అసలు అలా చేయడమే తప్పు అని ప్రధాన మంత్రి అనడం ఆశ్చర్యం కలిగిస్తోంది. పరిమితులవల్ల ఒకచోట ఉత్పత్తి పెరిగితే, ఇంకోచోట ఎందుకు తగ్గుతుందో సామాన్యులకెవరికీ అర్థంకాని చిక్కుప్రశ్నగా వున్నది. భూకమతాలపై పరిమితి న్యాయసమ్మతమంటూ; నగరాల్లో ఆదాయాలమీద పరిమితి ప్రవేశపెట్టడం మాత్రం సాధ్యంకాకపోవడంతోపాటు, అన్యాయం కూడా అని అంటూంటే, ఒప్పుకోవడం కొంత కష్టంగానే వున్నది.

ఇప్పుడు ప్రవేశపెడుతున్న పరిమితి, కేవలం వైశాల్యం మీదనేగాని, ఆదాయంమీద మాత్రంకాదని చెప్పడం మాటలతో మనలను మభ్యపెట్టడమే. గ్రామాల్లో మధ్యతరగతివారు అత్యంత కష్టాల పరిస్థితిలో వున్నారు. అసంతృప్తితోను నిరాశతోను కృంగిపోతున్నారు. అసలు ఆశ్చర్యం ఏమిటంటే, ఏ పక్షానికి చెందిన వ్యక్తిని కదలించినా, వ్యక్తిగతంగా అతని అభిప్రాయాలు, యీ పరిమితులను ప్రవేశపెట్టడం పట్లగాని, ఆదాయాన్ని 3,600 రూపాయలకు పరిమితం చేయడంపట్లగాని, వ్యతిరేకంగా వున్నవి.

కేవలం భూమివల్ల వచ్చే ఆదాయాలకు పరిమితం చేయకుండా, పరిమితులను అన్నిరకాల ఆదాయాలకూ వర్తింపచేయాలన్నది ప్రజాసోషలిస్టు పార్టీ లక్ష్యం. ఈ పార్టీ ప్రణాళికలలో భూమివల్లగాని వ్యాపారం వలనగాని, జీతబాలవలనగాని, ఏ విధమైనదైనా సరే అన్నిరకాల ఆదాయాలకూ పరిమితులు వర్తింపచేయాలనీ, యీ విషయంలో ఏమాత్రం జాప్యం పనికిరాదనీ, నిష్కర్షగా చెప్పి వున్నది. యీ పార్టీ వేసిన లెక్కల ప్రకారం వ్యక్తిగత ఆదాయం నెలకు 100 రూపాయలకు తగ్గకుండా, వెయ్యి రూపాయలకు మించకుండా వుండాలి. వ్యక్తిగత ఆదాయాల్లో కనపడే తారతమ్యం ఇంతకంటే ఎంతో ఎక్కువగా వున్న మన దేశములో యీ పక్షం సూచించిన ప్రణాళికలను అన్యాయాలనడానికి వీలులేదు. యీ రోజు నెలకు 30 రూపాయలన్నా రాని వారు మనదేశంలో ఎంతోమంది వున్నారు. ఇక గ్రామాల్లో చాలామంది ఆదాయం, ఇంతకన్నాకూడా ఎంతో తక్కువగా వున్నది. అదే పట్టణాల్లో చూస్తే, ప్రభుత్వరంగంలోకాని, ప్రైవేటు రంగంలోకాని, పదివేల రూపాయల నెలసరి ఆదాయం కలవారు లేకపోలేదు. సమతావాద సిద్ధాంతాలు ఆధారంగాగల ఏ సాంఘిక వ్యవస్థలోనైనాసరే, యీ తారతమ్యాన్ని తగ్గించి, కొంతైనా సామ్యం తీసుకురాక తప్పదు.

కరాచీలో 1931 లో జరిగిన సమావేశంలో ప్రభుత్వోద్యోగుల జీతాలు రూ. 500 లకు మించకుండా ఉండాలని కాంగ్రెసు నిర్దేశించింది. కాని కొనుగోలు శక్తి దృష్ట్యాచూస్తే ఆరోజు రూపాయ యీరోజు నాలుగు రూపాయలతో సమానం. ఈ ప్రమాణందృష్ట్యా ఆలోచిస్తే నెలకు రెండు వేల పాటి జీతంకూడా ఎక్కువని అనేందుకు వీలులేదు. కాని ఇంతపెద్ద జీతాలివ్వగల స్తోమత మన దేశానికిలేదని ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ, ప్రభుత్వోద్యోగుల జీతాలు, వెయ్యి రూపాయలకు మించరాదని నిర్ణయించింది.

ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ, సోషలిస్టు సిద్ధాంతాలు ప్రాతిపదికలుగా వుంచుకొని, పై నిర్ణయాలను చేసినప్పుడు, మైసూరు శాసనసభలో యిటీవల ప్రవేశపెట్టినచట్టం నిర్దేశిస్తున్నట్లు, గ్రామల్లో భూఖామందుల ఆదాయం నెలకు 300 కంటే ఎందుకు ఎక్కువ వుండకూడదో అర్థంకావడంలేదు.

—కొరవ 9-వ పేజీలో

★ పల్లెలు ★

పూనూరు పంచాయితీల ఆదర్శ సంయుక్తసంఘం

గుంటూరుజిల్లా పూనూరువగైరా ఆరు పంచాయితీలు; 6 లక్షలఖర్చయ్యే పూనూరు-కమమద్రు రోడ్డు నిర్మాణానికై; సంయుక్త సంఘంగా ఏర్పాడి, ఆదర్శాన్ని నెలకొల్పినవి. ఆ సంఘ సమావేశం 12 తేది గన్నవరంలో, శాసనసభ్యులు శ్రీ బి. వి. శివయ్యగారి అధ్యక్షతన జరిగింది. గన్నవరం అధ్యక్షులు శ్రీ చెరుకూరి వెంకటసుబ్బయ్యగారు స్వాగతం పలికారు. ఈరోడ్డు స్కీమును [?] ఆమోదిస్తూ, యీ సంవత్సరమే 15 వేల రూపాయలను మంజూరుచేసిన ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తూ; ప్రారంభంలోచూపిన ఉత్సాహాన్ని దీక్షను పూనికను రోడ్డునిర్మాణంలో చూపి, యావదాంధ్రలో పంచాయితీ రాజ్యానికి ఆదర్శాన్ని నెలకొల్పాలని శివయ్యగారు విజ్ఞప్తి చేశారు. రోడ్డు నిర్మాణంలో ప్రజలవంతు విరాళాల సేకరణకు తీసుకోవలసిన చర్యలనుగూర్చి నిర్ణయిస్తూ, పనిని కాంట్రాక్టర్లకివ్వకుండా, యీ సంయుక్త సంఘంవారికే యివ్వవలసినదిగా సైటుకు [?] చీఫ్ ఇంజనీరును కోరుతూ తీర్మానించబడింది. శివయ్యగారి గౌరవార్థం చెరుకూరు వెంకటసుబ్బయ్యగారు అల్పాహార విందు చేశారు. —ఓ. వి.

సాల్టు ఇస్కపల్లి

కుద్ర పట్టుపాకెంలో [?] పట్టపు, వాడి [?] జనాది వెనుకబడిన పిల్లల విద్యాభివృద్ధికై ఆల్లూరు పంచాయితీ అధ్యక్షులు శ్రీ కాటంరెడ్డి ఆదినారాయణరెడ్డిగారు పాఠశాల భవనమును కట్టించియిచ్చిరి. యువకులైనా యిలాంటి ప్రజోపయోగ కార్యములను చేస్తూ ఆదినారాయణరెడ్డిగారు ప్రజాభిమానాన్ని పొందుతున్నారు. ఈ పాఠశాలలో ప్రస్తుతం 75 మంది పిల్లలు చదువుకుంటున్నారు. సాల్టు ఇస్కపల్లిలో గ్రంథాలయానికి ఒక చిన్నభవనాన్ని కట్టించి యివ్వవలసిందిగా శ్రీ ఆదినారాయణరెడ్డిగారిని కోరుతున్నాము.

• • •

కాశివిశ్వేశ్వరస్వామి ఆలయం వద్ద బస్టాండు నెలకొల్పబడింది. కాని ప్రక్కన మంచినీటి కావిలేదు. దీనికి కొంతదూరంలో కొండేటి వెంకయ్యగారిచే నిర్మింపబడిన ఒక కావి శిథిలావస్థలో వున్నది. దీని మరమ్మత్తు జరిపించునట్లు వెంకయ్యగారు వీలునామా [?] వ్రాసి పొయ్యారు. పదిసంవత్సరాలైనా ఆ యిద్దరు ధర్మకర్తలు ఆ మంచిపని చేయుటకు పూనుకోలేదు. ఆ కావి వుపయోగం, యిది వరకటికంటే యిప్పుడధికంగాబట్టి, వెంటనే మరమ్మత్తు చేయించవలసిందిగా ధర్మకర్తలను కోరుతున్నాను. వారు చేయించని ఎడల ప్రభుత్వమైనా చేయించడమవసరం.

—వై. మసలయ్య.

ఇడిమేపల్లి రేడియోలు

ఇడిమేపల్లి పంచాయితీలో చేరిన పలుకూరి వారిపాలెం, యిడిమేపల్లెలలో జిల్లా పంచాయితీ ఆఫీసరు శ్రీ డి. సుబ్బారెడ్డిగారు క్రొత్తగా రేడియోలు నెలకొల్పారు. పంచాయితీ అధ్యక్షులు శ్రీ పావూరు వేణుగోపాలరెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించారు.

ఆకాశవాణిద్వారా లోకంతో అనుబంధాన్ని కూర్చిన పంచాయితీశాఖకు మా ధన్యవాదములు. —పసుపులేటి వెంకటరత్నం

—కొరవ 9 వ పేజీలో

హైదరాబాద్ లేఖ

★ ★ ★ మా విలేకరి ★ ★ ★

భారత ప్రభుత్వ దృష్టిలో— హైదరాబాదుకు ఇంకా తగిన స్థానం లభించలేదు!

డిశెంబరు, జనవరి మాసాలలో హైదరాబాదు నగరంలో సభలు, సమావేశాలు, ఉత్సవాలు హెచ్చుగా జరుగుతూ వుంటాయి. ఈ రోజుల్లో ఇక్కడి శీతోష్ణస్థితి, వాతావరణం ఇలాంటి కార్యక్రమాలకు ఎంతో అనుకూలమైనది. అందుకే ఎన్నో అఖిలభారత సంస్థలు—ఇండియన్ సైన్సు కాంగ్రెసు లాంటివి—తమ వార్షిక సభలను ఇక్కడ జరుపుకుంటూ ఉంటాయి. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ పరిసరాలలో విశాల భవనాలు, సుందరమైన బాలికలు ఉండటం వల్ల ఇవి పీటికి తోడ్పడుతూ ఉంటాయి.

ఇండియన్ సైన్సు కాంగ్రెసు, అఖిల భారత విద్యామహాసభలాంటి సమావేశాలకు వందలాది, వేలాది ప్రతినిధులు, విదేశాల నుండి కూడ వస్తూ ఉంటారు. వీళ్ల వసతికి అనువైన, అధునాతన సౌకర్యాలుంటే పెద్ద హోటళ్లలేవి, బొంబాయి, మద్రాసులలో వలె, హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు నగరాలలో లేకపోవడం ఒక్కొక్కప్పుడు చాలా ఇబ్బంది కలిగిస్తూ ఉండేది. ఈ ఇబ్బంది కారణంగా, భారతదేశానికి అప్పుడప్పుడూ వచ్చే విదేశ ప్రముఖుల దర్శనీయ ప్రదేశాలలో హైదరాబాదును భారత ప్రభుత్వం చేర్చకపోయేది. ఈ అసౌకర్యాన్ని తొలగించే ఉద్దేశంతో బూర్గుల రామకృష్ణరావు గారి హయాంలో హైదరాబాదు ప్రభుత్వం బొంబాయిలో విఖ్యాత హోటల్ నిర్వాహకులుగా పేరుపొందిన రిట్జ్ వారిని హైదరాబాదులో ఒక హోటల్ నిర్వహించవలసిందిగా కోరారు. వారికి ఒకప్పుడు నిజాం రెండవ కుమారుడు నివసిస్తూ ఉండిన "హిల్ ఫోర్టు" భవనాన్ని నామమాత్రపు అద్దెకు స్వాధీనపరచారు.

"హిల్ ఫోర్టు" భవనం దానిపేరు సూచిస్తున్నట్లు నగరం మధ్యలో ఎత్తైన కొండమీద కళ్ళకు ఇంపుగా కోటరూపంలో నిర్మింపబడిన అందమైన భవనం. "దిల్ కుశా", "లేక్ వ్యూ" ప్రభుత్వ అతిధి గృహాలతోడు రిట్జ్, పెర్సిస్ మొదలైనవి, అలాంటి హోటళ్ళు లేని కొరతను కొంతవరకు తీరుస్తున్నాయి. అయినా భారత ప్రభుత్వ దృష్టిలో హైదరాబాదుకు తగిన స్థానం ఇంకా లభించలేదనడానికి ప్రస్తుతం భారతదేశం పర్యటిస్తున్న అర్థర్ కోస్లర్ దర్శిస్తున్న నగరాలు తార్కాణం. ఆయన మద్రాసు వెళ్తున్నారు. కాని హైదరాబాదు రావడంలేదు. అలాగే యుహూదీ, మెన్యూన్, స్టీవెన్సన్, ఇలా ఎందరో హైదరాబాదు మీదుగా పయనించినప్పటికీ, నగరంలోకి మాత్రం రాలేదు. త్వరలో ఇండియా రానున్న పాల్ రాబ్సన్ కూడా ఇక్కడికి వస్తారని నమ్మకంలేదు. యుగోస్లేవియా అధ్యక్షుడు మార్షల్ టిటో మాత్రం వచ్చారు. అయితే ఇందుకు కారణం మా దేశ్యక్రితం ఆయన ఇండియాకు వచ్చినప్పుడు హైదరాబాదు రాలేదు. రెండవసారి వచ్చినప్పుడుకూడా ఒకసారి చూసిన ప్రదేశాలనే ఎందుకు చూడాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం భావించి ఉంటుంది.

*

భారత లోక్ కాంగ్రెసు 8 వ వార్షిక సభను ఈ సంవత్సరం హైదరాబాదులో జరుపుతున్నారు. భారతదేశంలో రోడ్ల అభివృద్ధి ఎంత ప్రధానమైనదో వేరేచెప్పనక్కర

నాటక, నృత్య, సంగీత కార్యక్రమాలు ప్రదర్శనాల్లో తలమానికం- రామాయణం, మేఘదూత నృత్యనాటికలు

లేదు. నాగపూర్ పథకం అనంతరం మరొక 20 సంవత్సరాల పథకానికి హైదరాబాదు సమావేశంలో పునాదులు వేశారు. అఖిలభారత పారిశ్రామిక ప్రదర్శనంకూడా ప్రతి సంవత్సరం ఈ రోజుల్లోనే ఇక్కడ జరుగుతుంది. విజ్ఞానం, వినోదం, వాహ్యాళికి నగరవాసులకు ఒక నెలపాటు ప్రదర్శనం అవకాశం కల్పిస్తుంది.

పదిహేను 20 సంవత్సరాలక్రితం ముల్కి (స్థానిక) పరిశ్రమల ప్రోత్సాహం, అభివృద్ధి కోసం, ఉస్మానియా పట్టభద్రుల సంఘం వారు ఈ ప్రదర్శనలు జరిపించ నారంభించారు. కొంతకాలం తరువాత ఇది అఖిల భారత ప్రదర్శనగా ఒకఏడుకు ఒకఏడు విస్తృతస్థాయిన జరుగుతున్నది. ప్రేక్షకుల సంఖ్య వేలుదాటి లక్షల్లో ఉంటున్నది. కొంతపాతబడిన ప్రతిసంస్థలో ఇయట్ లోపాలు ఈ కార్యక్రమం నిర్వహిస్తున్న ప్రదర్శన సంఘంలోకూడా ఏర్పడ్డాయని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. రెండు సంవత్సరాల క్రితం, ఈ ప్రదర్శనసంఘం నిర్వహించే ఎగ్జిబిషన్లలో — గత సంవత్సరంకూడా — సభ్యత, సంస్కారం కలవారు సహించలేని సంఘటనలు సంభవించాయనీ, తక్షణ పత్రికల్లోను నిర్వాహకుల్లోను ఉన్న లోపాలు, పలుకుబడికలవారు పలువురు వున్నందువల

—కొరవ 8వ పేజీలో

★ ★ ★ 'పద్మశ్రీ' గ్రహీతలు ★ ★ ★

ఈ సంవత్సరం రాష్ట్రపతిచే 'పద్మశ్రీ' బిరుదుతో సత్కరింపబడిన పెద్దలు

మొదటి వరుస: ఎడమనుండి-పద్మశ్రీ పతకం; సత్యజిత్ రాయ్ (చిత్రదర్శకుడు), శంభుమహారాజ్ (నృత్యాచార్యుడు); డాక్టర్ ఎస్. పార్థసారథి, ఎల్. ఏ. రామదాస్, (విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తలు).

రెండవ వరుస: శ్రీ మోటూరు సత్యనారాయణ; శ్రీమతి ఆర్. యస్. సుబ్బలక్ష్మి, శ్రీమతి ఫాతిమా ఇస్మాయిల్ (సంఘసేవికలు); శ్రీమతి దేవికారాణి, శ్రీమతి నర్గిస్ (సినీతారలు).

మూడవ వరుస: దేవకీకుమారబోస్ (చిత్రనిర్మాత), యం. టి. వ్యాస్ (విద్యావేత్త), కె. డి. సింగ్ "బాబు" (క్రీడానిపుణుడు), డాక్టర్ బి. పి. పాల్ (విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్త), సర్దార్ బల్వంత్ సింగ్ పూరి (భారత రెడ్ క్రాస్ సంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి).

నాల్గవవరుస: ఆచార్య రామచంద్రవర్మ (హిందీరచయిత, నైఘంటికుడు); డాక్టరు పి. నాగరాజరావు (ప్రభుత్వోద్యోగి); బ్రిగేడియర్ రాయ్‌సింగ్; పి. ఏకాంబర నాథన్ (అంబర్ చరఖా కనిపెట్టినవారు), డాక్టరు బి. ఆర్. శేషాచార్ (విజ్ఞానశాస్త్రవేత్త).

జమీన్ రైతు

శ్రీ విలంబి, పుష్య శుద్ధ చతుర్దశి
3 మాఘం, 1880. (23-1-1959)

రిపబ్లిక్ దినోత్సవం

భారత రాజ్యాంగం అమలులోనికివచ్చి అప్పుడే తొమ్మిదేళ్లు గడచింది. దేశమంతటా రిపబ్లిక్ దినోత్సవం ఆనందాతిశయంతో జరుగనున్నది.

భారత రాజ్యాంగం పౌరులకు కొన్నిహక్కులు అధికారాలు అవకాశాలు ప్రసాదించింది. అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది ప్రజాస్వామ్యం. ప్రభుత్వాధికారం ప్రజల హస్తగతం చేయబడింది. తమ భాగ్యవిధాతలను నిర్ణయించుకునే అవకాశం వారికే యివ్వబడింది. వయోజన ఓటింగు పద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడింది. అపూర్వమైన, సమర్థవంతమైన మన వయోజన ఓటింగు పద్ధతి ప్రపంచదేశాల అభినందనలనందుకున్నది. మనతో స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందిన పాకిస్థాన్‌లో మిలిటరీ నియంతృత్వం రాజ్యంచేస్తున్నది. బర్మావంటి దేశాలలో ప్రజలకు శాంతిభద్రతలు లేవు. ప్రభుత్వాలకు స్థిరత్వంలేదు. కాని ఆదేశాలకు అన్నిటికి విశిష్టమైన నెహ్రూ నాయకత్వం మనకు శాంతినిచ్చింది, సుభిక్షానికి గట్టి పునాదులు వేస్తున్నది.

రాజ్యాంగంతోపాటు ప్రజల జీవనప్రమాణాభివృద్ధికి ప్రణాళికలు రచింపబడి, నిర్విరామముగా కృషి జరుగుతున్నది. వివిధ రంగాలలో అనూహితమైన అభివృద్ధి కానవస్తున్నది. ప్రణాళికల నిర్వహణకు; ప్రజల వ్యతిరేకతకు గురికావలసి వచ్చినా; పన్నులు విధించబడి, డబ్బు సేకరించబడుతున్నది. వివిధ దేశాల సహాయం అర్థించబడుతున్నది. ఎంత శ్రమయైనా, ఎన్ని కష్టాలు ఎదుర్కొనవలసివచ్చినా ప్రణాళికల లక్ష్యం నెరవేరతీరాలనే వజ్రసంకల్పంతో నెహ్రూ ప్రభుత్వం ముందుకు సాగుతున్నది.

ప్రణాళికా విజయానికి విదేశాల ఆర్థిక సహాయం మీద ఆధారపడవలసివచ్చినా, విదేశాంగ విధానంలో స్వతంత్ర పంథాననుసరించడం మనం గర్వించదగిన విషయం. శక్తిలో, సంపదలో మనకంటే బలమైన దేశాలున్నా; ఇండియాకు ప్రపంచంలో గౌరవస్థానం లభించింది. శాంతికాముకులకు, స్వాతంత్ర్యప్రియులకు జ్యోతిగా నేడు ఇండియా వెలుగొందుతున్నది. భారతీయులందరూ ఆనందంతో పుప్పొంగవలసిన విషయమిది.

దేశపునర్నిర్మాణ కృషిలో ధనవంతులు మొదలు నిరుపేదవరకు తమ శక్త్యానుసారం పూర్తిగా సహకరించవలసి వున్నది. ఈ మహత్తర బాధ్యతల నిర్వహణలో ప్రధాని నెహ్రూ చూపే వుత్సాహమును, చిత్తశుద్ధిని ప్రతి భారతీయుడు ప్రదర్శించినప్పుడే, ఆశించిన ఫలితాలు సిద్ధించడము; అభివృద్ధి చెందిన దేశాలతో మనము సమానస్థాయిలో నిలువగలుగడము జరుగుతుంది. అట్టి ప్రశాంత సాధనలో పవిత్ర సత్యాగ్రహంలో గాంధీజీ, పండిట్జీ ఏర్పరచిన దివ్యమార్గాన నడువవలసి వున్నది. రిపబ్లిక్ దినోత్సవ ఆనంద సమయంలో ప్రతి భారతీయుడు పూనవలసిన పవిత్రమైన దీక్షయిది.

హైకోర్టులో కర్తం కృష్ణారెడ్డి, మల్లారెడ్డి అప్పీలు

—o—

నెల్లూరు అడిషనల్ జిల్లాజడ్జి తీర్పువివరాలు

నెల్లూరు పట్టణంలో హత్యకేసుకు సంబంధించి గత 16 తేది నెల్లూరు అడిషనల్ సెషన్సుజడ్జి శ్రీ దట్లు. వి. వి. సుందరరావుగారు తీర్పుచెప్పుతూ, మొదటి ముద్దాయి కర్తం కృష్ణారెడ్డికి ఉరిశిక్షను, రెండవ ముద్దాయి ఏనుగ మల్లారెడ్డికి యావజ్జీవశిక్షను విధించి, మూడవముద్దాయి జేమిరెడ్డి సుందరరామరెడ్డిపై కేసుకొట్టివేసిన వార్త మన గతవారం ప్రకటించాము. ఈ వారం జడ్జిమెంటులోని ముఖ్యాంశాలను దిగువ యిస్తున్నాము.

సెషన్సుకోర్టు తీర్పుమీద, యీవారం ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో ముద్దాయిల తరఫున అప్పీలు దాఖలు జేయబడినట్లు తెలుస్తున్నది.

డిఫెన్సు సాక్ష్యం

ముద్దాయిల తరఫున 1. కలవకూరు శేషురెడ్డి, 2. కొండూరు సుబ్బరామరెడ్డి, 3. పి. వి. సుబ్బారెడ్డి, 4. యం. పట్టాభిరామ్ (సబ్ డివిజనల్ మెజస్ట్రేట్ కోర్టు గుమాస్తా), 5. శంఖం శంకరయ్యగారలు సాక్షులుగా విచారించబడ్డారు.

కర్తం కృష్ణారెడ్డి, అతని బావమరిది శ్రీ కూనం వెంకటసుబ్బారెడ్డికి ఉద్యోగం సంపాదించేందుకు, కలవకూరు శేషురెడ్డిని వెంటబెట్టుకొని, 30-8-58 తేదీ ఉ. 8-30 గంటలకు కె. వి. ఆర్. స్కూలుకు వెళ్ళి, అచ్చట నుండి శ్రీ పి. వి. సుబ్బారెడ్డితో కలసి శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డియింటికి వెళ్ళినట్లు, సర్వేపల్లి పంచాయితీ అధ్యక్షులు శ్రీ కొండూరు సుబ్బరామరెడ్డిగారు అప్పుడచ్చట వుండినట్లు, ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు లేనందువల్ల తర్వాత కృష్ణారెడ్డి సబ్ డివిజనల్ మెజస్ట్రేట్ కోర్టుకు వెళ్ళినట్లు అలిబిసాక్ష్యం చెప్పబడింది. అట్లే రెండవముద్దాయి ఏనుగ మల్లారెడ్డి విషయంలో శంఖం శంకరయ్య 'అలిబి' సాక్ష్యం చెప్పారు.

1, 2, 3 డిఫెన్సు సాక్షుల సాక్ష్యంలో సత్తాలేదని జడ్జి అభిప్రాయపడ్డారు. కర్తం కృష్ణారెడ్డికి కలవకూరు శేషురెడ్డికి దగ్గరిబంధుత్వం వున్నదన్నారు జడ్జిగారు. కలవకూరు శేషురెడ్డిని కర్తం కృష్ణారెడ్డి అతని బావమరిదిని ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డి యింటివద్ద చూచినట్లు పి.వి. సుబ్బారెడ్డి చెప్పిన సాక్ష్యంలో కొంత నిజముండవచ్చునన్నప్పటికీ, ఆరోజు ఉదయం 9-15 గం॥కు పై ముగ్గురిని పొగతోటలో చూచినవారినికూడ ఆయన చెప్పారనీ, అందువల్ల యీ రెండు సంఘటనలు ఆరోజున జరిగినట్లు భావించనవసరం లేదని జడ్జి అభిప్రాయపడ్డారు. రెండవ ముద్దాయికి సంబంధించిన డిఫెన్సుసాక్ష్యం చాల హీనంగావుందనీ, దానినిగురించి ఆలోచించ నవసరంలేదన్నారు. ఆధారంలేని అబద్ధపు 'అలిబి' వాదమును ఒకటి రెండు ముద్దాయిలు ఏర్పాటుచేయడంలో, అది వారికి వ్యతిరేకంగా పరిణమించిందన్నారు. కృష్ణారెడ్డి [illegible] ఏనుగ మల్లారెడ్డి, జేమిరెడ్డి సుందరరామిరెడ్డి కొంతకాలంపాటు దాగివుండి తర్వాత కోర్టులో చేరిగా హాజరైనదేమిటి, ముద్దాయిలకు వ్యతిరేకమైన అంశమైందని జడ్జిగారు అభిప్రాయపడ్డారు.

కూలి హంతకుడు కృష్ణారెడ్డి

కొండె రామకృష్ణయ్యను కర్తం కృష్ణారెడ్డి కర్రతోకొట్టి తీవ్రంగా గాయపరచిన విషయం రుజువైనదనీ; ఆగాయాలు చాల ప్రమాదకరమైనవనీ, అందువల్ల ఇం. పీ. కోడ్ 302 సెక్షన్ క్రింద కృష్ణారెడ్డి నేరంచేశాడని జడ్జిగారు విశ్వసించారు. కర్తం కృష్ణారెడ్డి చేసిన పని, కూలికోసంచేసిన ఘాతుక చర్యగా భావిస్తున్నామన్నారు. రామకృష్ణయ్య చేతిలోనుండి కర్రను పెరుక్కొని ఆదే కర్రతో అతనిని ఘాతుకంగా చచ్చేవరకు కొట్టడం, సంఘానికి ప్రమాదకరమైన మనిషి చేయవలసిన చర్యగా భావించవలసి వుంటుందనీ; ప్రత్యేక ఉద్దేశ్యంలేకుండా రామకృష్ణయ్యను కొట్టడం మిక్కిలి దారుణమైన, హేయమైన నేరమనీ; అందువల్ల న్యాయశాస్త్రంలోగల అత్యధికశిక్ష అయిన మరణదండనను కర్తం కృష్ణారెడ్డికి విధిస్తున్నానని జడ్జిగారుచెప్పారు. కృష్ణారెడ్డిని రాజమండ్రి సెంట్రల్ జైలుకు పంపుతూ జడ్జి ఉత్తర్వు చేశారు.

హత్యాప్రోత్సాహకుడు మల్లారెడ్డి

రెండవ ముద్దాయి మల్లారెడ్డి నిరపరాధి కాదనీ, అతను యల్లంటి వాస్తవ్యుడుగా వుండి, ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా క్రొత్తహాలు (న్యూ టాకీసు) కాదలిలో ఆరోజు ఆ సమయంలో అతను వుండడానికి తగిన కారణం కనుపించదనీ; అతని 'అలిబి' వాదం నిరాకరించబడిందనీ; హత్య అనంతరం అతను కనుపడకుండాపోయి తర్వాత కోర్టులో ఆరు వారాలకు హాజరు కావడంజూస్తే, మల్లారెడ్డికి యీ హత్యలో సంబంధమున్నట్లు తేలుతున్నదనీ; యితను కర్తం కృష్ణారెడ్డికి యీ హత్యలో తోడ్పడినట్లు చెప్పడానికి సందేహించవలసిన అవసరం లేదనీ; అందువల్ల యితనుకూడ హత్యాప్రోత్సాహకుడనీ; కాని హింసాకృత్యం గావించనందువల్ల, యువకుడైనందువల్ల, యితనికి తక్కువ శిక్ష — యావజ్జీవశిక్ష విధిస్తే న్యాయం సమకూర్చినట్లు కాగలదని జడ్జిగారు అభిప్రాయపడుతూ, ఆదే విధంగా తీర్పు చెప్పారు. ఇం. పీ. కోడ్ 114 సెక్షన్‌తో జతపాచి 324 సెక్షన్ క్రింద, దబ్బుగుంట పిచ్చయ్యను కొట్టి హత్యకు తలపెట్టినాడనే నేరానికి, మల్లారెడ్డికి మరొక మూడేండ్ల కఠిన శిక్ష విధించుతూ, యావజ్జీవశిక్షతో కలిపి యీ శిక్ష అనుభవించాలని తీర్పు చెప్పారు.

నైతికంగాశిక్షార్హుడు సుందరరామరెడ్డి

కొండె రామకృష్ణయ్యను హత్య గావించడానికి ఎవరికైనా వుద్దేశ్యం వుండినట్లైతే అతను మూడవ ముద్దాయి జేమిరెడ్డి సుందరరామరెడ్డిగారేనని జడ్జిగారన్నారు. కర్తం కృష్ణారెడ్డి అతనికి సన్నిహితుని చేత యీ నేరం చేయించడానికి తాను యీ దుష్కృత్యంలో చేరియున్నాడని పెద్ద అనుమానం కలదని, ఈ అనుమానమునుబట్టి సుందరరామరెడ్డి యీ దుష్కృత్యానికి నైతికంగా శిక్షార్హుడని జడ్జిగారు అభిప్రాయపడ్డారు. ప్రాసి

—తరువాత 7-వ పేజీలో

రాజధానిలో టిటో

(మొదటిపేజీ తరువాయి)

రజిత పాత్రలను కౌంటెసిపు శ్రద్ధతో పరిశీలించింది. గోలకొండకోటలోను, ఖుతుబ్ షాహీ రాజుల గోరీలవద్దను మార్షల్ టిటో ఔత్సుక్యం చూపారు. మ్యూజియంలో కనీసం రెండు గంటలైనా ఉంటారని అధికార్లు ఊహించారు కాని ఆయన గంటలోనే ముగించేసరికి, ఆయనకార్యక్రమాన్ని ఏర్పాటుచేసినవారికి మిగతా "టైంటేబుల్"ను సర్దుబాటు చేయడం ఒక సమస్య అయిపోయింది.

ఉభయసగరాల పక్షాన ఇచ్చిన పౌరసన్మానం, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ సందర్శనం, అక్కడ అధ్యాపకులు, విద్యార్థులు ఇచ్చిన ఘనస్వాగతం మార్షల్ టిటోకు చాలా ఆనందాన్ని కలిగించాయని తెలుస్తోంది. మార్షల్ టిటోతో పర్యటిస్తున్న ఒక ఉద్యోగి "ప్రజలూ, ప్రజాసమూహాలంటే మా అధ్యక్షునికి సరదా హెచ్చు" అని అన్నాడు. ఈ విషయంలో మన ప్రధానమంత్రి, మార్షల్ టిటో ఒకే తరహాకి చెందినవారని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. అయితే యుగోస్లావియా దేశపు "ప్రొటోకాల్" పద్ధతి అత్యంత ఆశ్చర్యకరంగాను, కమ్యూనిస్టు రాజ్యమని [illegible] వుండదని చెప్పవలసివుంటుంది. మదామ్ బ్రోజ్ ఏపక్షమూ సమాశాలనైనా రామయ్యంగారిలే రమణీమణి. ఆమె చెల్లెలుకూడా ఆమె సహాయకురాలుగా పర్యటిస్తున్నది. రాజభవనవిందుకు ఆమెనుకూడా ఆహ్వానించడానికి, ప్రెసిడెంట్ టిటో ఉద్యోగులు సమ్మతించలేదు. అలాగే ముఖ్యమంత్రి సంజీవరెడ్డిగారు అతిథి గౌరవార్థం ఇచ్చిన విందుకు, యుగోస్లావియా "టాన్ జుగ్" వార్తాసంస్థ అధిపతిని కాని ఇతర ప్రముఖులను కాని ఆహ్వానించడానికి అభ్యంతరం చూపబడింది.

లఘు విమర్శలు

(12-వ పేజీ తరువాయి)

బోర్డు సభ్యత్వంవరకు ఎక్కే అదృష్టం కలిగింది. ఇప్పటి తొందరపాటులో గూడా అలాంటి దేమీ లేదుగదా!

ఈదఫా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు దక్షిణ దేశానికి చెందినవాడుగా వుండాలన్నారు. అది సాధ్యపడలేదు కాబట్టి కాబోలు, వారి సానుభూతి, సమ్మతి గూడా వున్నదనుటకు నిదర్శనంగా పలుగురు నాయకుల ప్రకటన వెలువడినట్లుంది. విజ్ఞప్తిలో రెండురాష్ట్రాల ప్రస్తుతపు ముఖ్యమంత్రుల పేర్లుండి, మైసూరుకు మాత్రం మాజీముఖ్యమంత్రి ప్రాతినిధ్యం వహించుటకు కారణమేమిటో తెలియదు. ఆ ముఖ్యమంత్రి ఆ సంయుక్త సూచనకు అంగీకరించలేదా?

శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీ గారికి కాంగ్రెస్ అధ్యక్షురాలయ్యే అర్హతలుండవచ్చు. ప్రజాతంత్ర విధానానికి ఆమె అధ్యక్షత దోహదకరం కావచ్చు. కాని కాంగ్రెస్ నేడున్న స్థితిలో ఆమెను యీ రొంపిలోకి దింపి, ఆమె ఏమిచేయగలుగుతుందనే అపవాదును వేయడమెందుకు? ప్రధానిగాకుండా, వారికి ఎంతో చేదోడువాదోడుగావున్న ఆమెపైకూడా అంత భారం వేయడమెందుకు? అవిరామంగా తిరిగి, పనిచేసి, కాంగ్రెస్‌లో నూతనోత్తేజాన్ని కల్గించగలవ్యక్తి అవసరం. అలాంటి వ్యక్తులు బహుకొద్దిమందే వున్నారు. అందులో శ్రీ యస్. కె. పాటిల్ కూడా. కొంతకాలం ఆ బాధ్యతలు వారికప్పగించి చూడమనందువల్ల కలిగే ప్రమాదమేమున్నది?

నెల్లూరు నలుమూలల్లో

విమర్శకుడు

గవర్నరు కార్యక్రమం

గవర్నరు శ్రీ భీమసేన్ సచార్ ఫిబ్రవరి 4, 5, 6, 7, తేదీలలో నెల్లూరు జిల్లాలో పర్యటిస్తున్నారు. వారి కార్యక్రమం నిర్ణయమైంది గాని, తుది ఆమోదం రాలేదట. వివరాలు మరువారం.

144 సెక్షను: క్రొత్త అరెస్టులు

రిపబ్లిక్ దినోత్సవ సందర్భంగా, 144 సెక్షను కొనసాగించడమా, రద్దు చేయడమా అనేది ఆలోచనలో వున్నట్లున్నారు. బహుశా రద్దు చేస్తారేమో!

ఇదివరకు అరెస్టు గావింపబడిన 76 మంది గాక; 16 తేది 7 మందిని; 17 తేది ఒకరిని; 18 తేది మరొకరిని మొత్తం క్రొత్తగా 8 మందిని పోలీస్ అరెస్టు చేసింది.

సంజీవికి డిన్నర్లు

ఆత్మకూరు శాసనసభ్యుడుగా ఎన్నికైన శ్రీ ఆనం సంజీవరెడ్డిని, మిత్రులు, అభిమానులు — పన్మానాలు, విందులు, ఆల్పాహారాలతో ముంచి వేస్తున్నారు. సత్కారాలవంటి ఆడంబరాలు ఖర్చులంటే ఎప్పుడూ సిగ్గుపడేవాడు ఫిల్లువర్కరు సంజీవి. మిత్రుల ముచ్చటలను తీర్చక తప్పదుగదా!

శ్రీ మరుపూరు దశరథరామరెడ్డిగారు (మదమనూరు) సంజీవరెడ్డిగారి గౌరవార్థం 18 తేది రాత్రి నెల్లూరులో గొప్ప విందుచేశారు. సందమంది పైగా పెద్దలు పాల్గొన్నారు. దశరథ్యప్రీతి, పదార్థాలరుచి సమనివృత్తిలో వుండి, విందును విజయవంతం చేసినవి.

మునిసిపల్ కౌన్సిలరు శ్రీ గుండాల బుజ్జయ్యగారి అధ్యక్షతనవున్న, నెల్లూరు పిండిమిల్లుల సంఘంవారు 20 తేది రాత్రి డిన్నరిచ్చారు. విందు వితరణగా, కేస్టేపీలేకుండా చక్కగా జరిగింది.

పెనుబర్తిలో దొంగనాణెముల తయారీ: అరెస్టు

నెల్లూరు తాలూకా పెనుబర్తిలో దొంగ నాణెములను తయారు చేస్తుండిన భీమగుండం వెంకయ్యను, యస్. ఐ. శ్రీ ప్రసాద్ పట్టుకొని, అతనిని అరెస్టు చేశారు. అతని ఇంటిని సోదా చేయగా 33 దొంగ అర్ధరూపాయ నాణెములు, మూసలు దొరికినట్లు తెలుస్తున్నది.

సదరు వెంకయ్యపై 20 తేది చార్జిషీటు దాఖలు చేయబడింది.

స్వర్గీయ రేబాల పట్టాభి రామరెడ్డి వర్ధంతి

వదాన్యుడు, స్వర్గీయ రేబాల పట్టాభిరామరెడ్డిగారి స్మారకదినోత్సవం, 20 తేదీ, వర్ధమాన సమాజంవారు జరిపారు. న్యాయవాది శ్రీ ముంగమూరు వెంకటసుబ్బారావుగారు అధ్యక్షత వహించారు. తెలుగు పండితులు శ్రీ కోట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు స్వర్గీయ రెడ్డిగారి ధనశక్తిని కొనియాడారు. పట్టాభిరామరెడ్డిగారి వర్ధంతి సందర్భంలో ఏటా ఎంతో శ్రద్ధాభక్తులతో శ్రీ క. రామయ్య (గాయనా ఎలక్ట్రికల్ సప్లైస్) గారు చేసే కవిసమ్మానం. ఈదఫా కుమారి ఏ. ఇందిరా దేవిగారు స్వీకరించారు.

ఢిలక్సు నెల్లూరులో నిలస్తుంది

ఇంతవరకు బిట్రగుంట గూడూరులలో మాత్రం నిలుస్తుండిన ఏర్కండిషన్డ్ డీలక్సు

నెల్లూరు బియ్యం మణుగు రూ 21 లు

నెల్లూరు బియ్యానికి మణుగుకు రూ 21ల ధర నిర్ణయమైనట్లు విశ్వసనీయంగా తెలుస్తున్నది. అంటే పుట్టి ధాన్యం సుమారు రూ 336 లవుతుందన్న మాట మిల్లర్లవద్ద ప్రభుత్వం సేకరించే ధాన్యానికి యీ ధర యివ్వబడుతుంది. రైతులు స్వయముగా బియ్యం సరఫరా చేసేట్లున్నా ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందట.

ఎక్స్‌ప్రెస్, ఏప్రెల్ 1 నుండి నెల్లూరులో గూడా ఆగునట్లు రైల్వేశాఖవుత్తరువు చేసింది.

పత్రి సుబ్బారావు ఆందోళన; పార్లమెంటు సభ్యులు లక్ష్మీనరసారెడ్డి, అంజనప్పగార్లకృషి; కేంద్రమంత్రి శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారి శ్రద్ధ — యింత తతంగం అవసరమైంది యీ చిన్న పనికి.

ఈ ఎక్స్‌ప్రెస్ శుక్రవారం ఉత్తరం, సోమవారం దక్షిణం పోతుంది.

కలరా

17 తేదీతో అంతమైనవారంలో గూడూరు తాలూకా కోట్టపాలెంలో 2; కోవూరు తాలూకా అల్లూరులో 3 గురు; నెల్లూరు తాలూకా కుడితిపాలెంలో ఒకరు; వరకవిపూడిలో ఒకరు; వెంకటపాలెంలో ఒకరు; 17 తేది తర్వాత టెలిగ్రాములో ఒకరు - మొత్తం కలరావల్ల 9 మంది మరణించారు.

నెల్లూరు బజారు

పాతమొలగొలకులు	పుట్టి 1.కి	380—0—0
కొత్తమొలగొలకులు	,,	305—0—0
బియ్యం మేలు 160 పా॥ బస్తా		52—0—0
ఉత్తరాది బియ్యం కొత్తవి 166 పా॥		35—0—0

చెన్నపల్లిపాళెం బాలికల శిబిరం

చెన్నపల్లిపాళెంలో పదిరోజుల పాటు జరిగిన బాలికల సాంఘిక సేవా శిక్షణ శిబిరం ఈ నెల 13న పార్లమెంటు సభ్యులు శ్రీ రేబాల లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారి సాన్నిధ్యంలో సమాప్తమయింది.

సమావేశానికి కోడూరు పంచాయితీ అధ్యక్షులు శ్రీ వేల్పూరెం వెంకురెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. ప్రముఖ సంఘసేవకులు స్థానిక భారతసేవక్ సమాజం ప్రతినిధి, శ్రీ తిరుమూరు కృష్ణారెడ్డి, జిల్లా ప్లానింగ్ ఆఫీసర్ శ్రీ పి. మల్లికార్జునం స్థానిక ఉన్నత పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు శ్రీ వెంకటరమయ్యగారలు ఉపన్యసించారు.

భారతసేవక సమాజం అధ్యక్షురాలు యీ జిల్లా నిర్వాహకులు శ్రీ రావిపాటి మహానంద ఈ శిబిరాన్ని నిర్వహించారు. శిబిరం నాయకులు శ్రమదాన కార్యక్రమాలను పరిసర గ్రామాల్లో నిర్వహించారు. 78 రూపాయలు వెచ్చించి ఆ పొలాన్ని చెన్నపల్లిపాళెం యువజన సమితికి బహూకరించారు.

శిబిరం విజయానికి స్థానిక పెద్దలు, గ్రామస్థులు, కోటపల్లిగూడూరు గ్రామ పెద్దలు విరివిగా సహకరించారు. —సి. వి.

హైకోర్టులో అప్పీలు

(6వ పేజీ తరువాయి)

కావ్య పద్మావతి మద్దయిపై కేసు రుజువు చేయలేక పోయినందున, అతనిపై కేసును కొట్టివేస్తూ అతనిని విడుదల చేస్తున్నానని జడ్జిగారు తీర్పు చెప్పారు.

కాని కుందరామరెడ్డి గౌరవప్రదమైన విడుదలను పొందడం లేదని; ఈ నేరానికి సంబంధించిన దుష్కృత్యంలో అతని ప్రవర్తన వల్ల అనుమానాస్పదమైన అపకీర్తితో అతను విడుదల పొందుతున్నాడని చెబుతూ అతను నిర్దోషి అని జడ్జిగారు తీర్పు చెప్పారు.

న్యాయవాది శ్రీ యం. మల్లికార్జునరావుగారు, ఆ ప్రాంతీయులవలెనే, భయపడిపోయారని, దబ్బుగుంట పిచ్చయ్య చెప్పిన విషయాన్ని కోర్టులో చెప్పటకు ఇష్టపడలేదని, సాహసించలేదని జడ్జిగారు అభిప్రాయం చెబుతున్నారు.

అడపాల శ్రీనివాసులురెడ్డి తనకు తెలిసిన విషయాన్నంతా చెప్పడానికి యిష్టపడలేదని, అయన కే. వి. ఆర్. ప్రదర్శను చెందిన శేషురెడ్డి వెంగమోటంతో ముద్దాయిలను లోబడి పోయాడని జడ్జిగారు అన్నారు.

అడపాల కృష్ణారెడ్డి బ్రతికివుంటే వెంకటకృష్ణ ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షుల తర్వాత, చక్కని, చాల ప్రాముఖ్యమైన, నిజమైన సాక్ష్యం చెప్పియుండేవారని కూడ జడ్జిగారన్నారు. —మా. వి.

దేవాలయము పనికి టెండర్లు పెట్టండి

నెల్లూరు తా॥ పూడికర్తిగ్రామంలో వేంచేసియుండు శ్రీ రామలింగేశ్వర స్వామివారి దేవస్థానమునకు వాహనశాల - వర్లకొట్టు - ఆఫీసురూము కట్టుటకుగాను 7—2—59 తేది శనివారం సా॥ 4 గంటల లోపల ఈదగాలి గ్రామంలో కాపురమున్న సదరు దేవస్థానము మేనేజింగు ట్రస్టీగారైన వేమారెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డిగారి యింటివద్ద సీలు టెండర్లు యివ్వవలెను. టెండర్లు 7—2—59 తేది సా॥ 4—30 గంటలకు తెరువబడును. డిపాజిటు రూ. 350/- లు చెల్లించి టెండరు పెట్టవలెను.

పని రానివారికి వారి డిపాజిటు అప్పుడే వాపసు చేయబడును. రాతిమట్టు 4, దంతెలు 34 దేవస్థానముష్టాకును కంట్రాక్టరుకు సప్లయి చేయబడును. యిటుకరాయి పెద్దరాయి 50 వేలు దేవస్థానమువద్ద స్టాకుయున్నది. దానిని కంట్రాక్టరు వుపయోగించుకోవలెను. దాని ఖరీదును పట్టుకొనబడును.

ఎస్టిమేటు మొత్తం రూ. 6950/- లు. దేవస్థానముల కమీషనరువారు తగ్గించినది 14½% టెండరు పెట్టువారు ఏ రేటుతో పనిచేసేది టెండరులో తెలుపవలెను. ఎస్టిమేటును దేవస్థానము గుమాస్తాగారివద్ద చూచుకొనవచ్చును.

—వేమారెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి,
మేనేజింగు ట్రస్టీ.

సిటి సివిల్ కోర్టు—హైద్రాబాదు

(ఆంధ్రప్రదేశ్)

O. S. No. 371 of 1958.

ఆర్. వెంకటామిరెడ్డి —వాది.

మాద్రిపట్ల సుబ్బారామయ్యనాయుడు (తండ్రి పేరు) అక్కులయ్యనాయుడు, కమ్మనారిపాలెం కాపురస్థుడు. నెల్లూరుజిల్లా —ప్రతివాది.

19—9—57 తేదిగల ప్రామిసరినోటు తా॥ రూ. 2000/- లు మరియు రూ. 135/- లు వడ్డీ రాబట్టుకొను, ప్రతివాదిపై దాఖలు చేసిన దావా 6—2—59 తేదీ 11వ అడిషనలు జడ్జిగారి యెదుట విచారణకై వాయిదా వేయబడినది.

—కె. వి. స్వామినాథ వాదిఅడ్వకేటు.

‘యువశక్తి’

(పక్షపత్రిక)

యల్. వి. కృష్ణారెడ్డి సంపాదకత్వాన ఫిబ్రవరి మొదటివారంలో వెలువడు తుంది! విద్యార్థిలోకానికి - యువలోకానికి ఒక మెరుపుతీగ!!

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అన్నిచోట్ల ఏజంట్లు కావాలి.

వివరాలకు:- ‘యువశక్తి’

నవాబుపేట - నెల్లూరు

నెల్లూరు సబ్‌జడ్జివారి కోర్టులో

S. C. S. No. 35 of 1956.

E. P. No. 121 of 1958.

కామిశెట్టి సుబ్బరాయుడుశెట్టి —వాది.

యరకోలు జయమ్మ —ప్రతివాది.

యీ నెంబరున ప్రతివాది తాలూకు స్వాధీనం కాతాలా ఆస్తిని పై కోర్టువారి యెదుట 2—2—59 తేది పగలు 11 గంటలు మొదలు సాయంత్రం 5 గంటలవరకు బహిరంగమైన యేలము వేయబడును. కోరదలచినవారువచ్చి పాటపెట్టుకొనవచ్చునని ఇందువల్ల యావన్మందికి ప్రచురణ చేయడమైనది.

—: షెడ్యూలు : —

నెల్లూరు రి. డి. ఇలాకా నెల్లూరు సబ్ రిజిస్ట్రరులో చేరిన నెల్లూరు తాలూకా చింతారెడ్డిపాళెం మజరా రాజుపాళెం గ్రామంలో ప్రతివాది తాలూకు నెం. 33 రు పట్టా సర్వే నెం. 340/B రు మాగాణి య 1—00 ల్లు భూమికి హద్దులు:- [తూ] యరకోలు సుబ్బరామయ్య మాగాణి [ద] పారుదల కాలువ [ప — ఉ] నక్క లక్ష్మయ్య అగ్రిమెంటు భూమి. క్రియం రూ. 1500/- లు.

—మామిడిపూడి రామకృష్ణయ్య,
వాది అడ్వకేటు.

యెస్టేట్సు అబాలిషన్ ట్రిబ్యూనల్ - కృష్ణా

E. O. P. No. 1 of 1959.

శిష్ట్లా శివానందం వగైరా —పిటీషనర్లు.

తోసెటి నరసింహారావు వగైరా—రెప్పాండెంట్లు

‘రామాపురం’ అద్వాన్స్ కంపెనీ కేసు నంలో తమవాటా Claim రూ. 694-9-0 నిర్ధారణ చేయుటకు పిటీషనర్లు దాఖలు చేసిన పై నెంబరు E. O. P. ట్రిబ్యూనల్ వారి యెదుట బందరు మకాంలో 5—2—59 తేది పగలు 11 గం॥కు వాయిదా అయియున్నది. గాన ఆక్షేపణ లున్నయెడల ట్రిబ్యూనల్ వారికి తెలుపుకొనవచ్చును.

—బోర్నూల నాగభూషణం,
పిటీషనర్ల అడ్వకేటు.

Tender Notice

Sealed Tenders are invited so as to reach this office on or before 2 P.M. on 2-2-1959 separately for the supply of furniture, Journal pads, Binding of books during 58—59. The prescribed Tender forms and further particulars can be obtained on any working day from the office of the Local Library Authority, Nellore (District Educational Officer) Nellore; Tenders should be sent to the Secretary, Local Library Authority, Nellore (Dist., Educational Officer) Nellore.

—S. VENKATARAJU,
Secretary.
Office of the Local Library Authority, Nellore.

సంతృప్తిని సౌందర్యాన్నీ
రెంటినీ ఇవ్వగలరు

గుండాల
వెంకటసుబ్బారెడ్డి అండ్ సన్సు
నగల వర్తకులు
చిన్నబజారు—నెల్లూరు

సునంద స్పెషల్
అంబరు వత్తులను
ఎల్లప్పుడు వాడి, వాటి
నిజమైన ఆనందమును పొంది
మమ్ము అభినందించండి
అన్నిచోట్ల దొరకును.
సునంద అగర్‌బత్తీ ఫ్యాక్టరీ
1820, అక్బర్‌రోడ్డు - మైసూరు

పిఠాపురం శర్మగారి
తేలుమందు (రిజిష్టర్డు)
15 నిమిషములలో గుణము -
24 బిళ్లల సీసా రూ. 1-50. ఖర్చులు వేరు.
తేలుమందు డిపో - తణుకు
పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

గుడివాడ సబ్ కోర్టులో

O. S. 8 of 58. I. A. 942 of 58.

అద్దేపల్లి ధనంజయుడు
—పిటీషనరు - 3-వ ప్రతివాది.

(1) పునుకొల్లు వెంకటాద్రిమాంజనేయులు
—(వాది) - 1-వ రెస్పాండెంటు.

(2) కొడాలి వెంకటసుబ్బారావు
—(2-వ ప్రతివాది) - 2-వ రెస్పాండెంటు.

ప్రకటన:- పై నెంబరు దావాలో పిటీషనరు కొడాలి వెంకటసుబ్బారావు వగైరాల మీద సి. పి. సి. ఆర్డరు 8-A ప్రకారం నోటీసు జారీచేయించమని పెట్టిన యీ నెంబరు పిటీషను మీద సదరు వెంకటసుబ్బారావుకు నోటీసు నిమిత్తము 6-2-59 తేదీకి వాయిదా వేసినారు. గాన ఆక్షేపణలున్నవారు పగలు 10 గంటలకు పై కోర్టువారి యెదుట హాజరై మనవి చేసుకోవలయును.

—గుర్లపాటి వెంకటాచలశర్మ, పి॥ అడ్వకేటు.

విశాఖపట్నం డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. No. 723 of 1958.

మహమ్మదు గౌస్ ఖాన్ —వాది.

(1) W. C. పోప్
(2) విలియం ఫ్యూక్ హాల్ } —ప్రతివాది.

To: (1) W.C. Pope of Visakapatnam

యీ నెంబరువాది మీపైన రూ. 272/-లకు దావాచేసినాడు. సదరు దావా 3-2-1959 తేదీ వాయిదా అయియున్నది. సదరు తేదీ పగలు 11 గంటలకు మీరు స్వయంగా గాని - వకీలు ద్వారా గాని హాజరు కానియెడల మీ పరోక్షమందు తీర్మానించబడుననియు యిందు మూలంగా తెలియజేయడమైనది.

—సి. రామారావు - వాదిఅడ్వకేటు.

చలం సాహిత్యం

—హైదరాబాదులో గోష్ఠి

కళానికేతనం ఆధ్వర్యమున 8-1-59 తేదీ సాయంకాలం 6 గంటలకు హైదరాబాదు శ్రీకృష్ణదేవరాయ ఆంధ్రభాషానిలయంలో చలం సాహిత్యం పై గోష్ఠి జరిగింది. డా॥ గిడుగు సీతాపతి గారు ఆనాటిసభకు అధ్యక్షత వహించారు. వారు మాట్లాడుతూ చలంగారి కొన్ని ఉద్దేశ్యములతో తాను ఏకీభవించక పోయినప్పటికీ, వారి రచనా ధోరణిని, భావ తీక్షణతను మెచ్చుకోవలసివారిలో ఒకడనని చెప్పారు. తర్వాత శ్రీ బుచ్చిబాబుగారు వ్రాసి పంపిన ప్రసంగవ్యాసాన్ని శ్రీ తురగా కృష్ణమోహన్ గారు చక్కగా చదివారు. చలంగారు పురాతన స్త్రీలను, విద్యావంతులైన అధునాతన స్త్రీలను, సంఘంలో వారి స్థానాన్ని గూర్చి నిష్కపటంగా, నిర్దాక్షిణ్యంగా విమర్శించారనీ, సంఘంలోని కల్లును బయటపెట్టడమే ఆయన అభిమతమనీ శ్రీ బుచ్చిబాబుగారు తమ వ్యాసంలో విపులీకరించారు.

శ్రీ గోరా శాస్త్రిగారు (స్వతంత్ర సంపాదకులు) మాట్లాడుతూ, చలం కలం విశ్శృంఖలం అనిన్నీ, ఆయన సర్వసాధారణమైన స్త్రీ పురుషుల సంబంధాన్ని ప్రధాన విషయంగా తీసికొని, నవలలు, కథలు, నాటకాలు వ్రాశారనీ, ఆయన సంఘంలో ఒక తిరుగుబాటుదారుడే కాని, విప్లవవాది కాదనీ, సంఘంలోని దురాచారాలను బయటపెట్టి, విమర్శించడమే కాని, సంఘం ఏ విధంగా ఉండాలో నిర్వచించలేదనీ విమర్శించారు.

శ్రీ గోపీచంద్ గారు సహజమైన ఆవేశముతో మాట్లాడుతూ ఏ రచయితకు గాని సంఘం ఇలా ఉండాలని నిర్దేశించవలసిన అవసరం లేదనీ, ఉన్న లోపాలను ఎత్తిచూపి, ఆ లోపాలను సంస్కరించుకొనవలసిన బాధ్యత ప్రజలకు వదలివేయడం సాధారణ ధర్మమనీ, చలంగారు ఆ పనినే చేశారని చెప్పారు. చలంగారితో తాను ఏకీభవించకపోయినా, వారియెడ తనకు సానుభూతి కలదనీ, చలంగారు తాను సంఘంలోని కుళ్ళులో తిరుగుతూ, సంఘాన్ని మరామత్తుచేయ సంకల్పించి, నిరాశపొంది, ప్రస్తుతం శ్రీ రమణాశ్రమంలో చేరారనీ, ఇకముందు వారి కలం నుండి వెలువడు రచనలు ఉత్తమములుగా ఉండగలవనీ సెలవిచ్చారు.

శ్రీమతి దుర్గ్గ శారదాదేవిగారు మాట్లాడుతూ, చలంగారు భారతస్త్రీ ధర్మాలను కించపరుస్తూ రచనలు సాగించారని విమర్శలున్నవనీ, ఆయన రచనలు సాకల్యంగా చదివినప్పుడు తనకలా తోచలేదనీ, పతిత స్త్రీలను ఉద్ధరించుటకై ఆయన కంకణం కట్టుకొన్నట్లు తెల్లమైందనీ చెప్పారు.

కార్యదర్శిగారి వందన సమర్పణంతో కార్యక్రమం ముగిసింది. —మా. వి.

హైదరాబాదు లేఖ

(5 వ పేజీ తరువాయి)

నగరపోలీసుశాఖ ఏమీచేయలేక పోతున్నదనీ భావించడానికి తగు ఆస్కారం లేకపోలేదు. ప్రతిసంవత్సరం, ఈ ప్రదర్శన సంఘానికి అధ్యక్షుడు (సాధారణంగా ఎవరో ఒకమంత్రే వుంటారు) మారినా ఒకేముఠా వారు నిర్వహణాధికారాన్నంతా తమచేతులు దాటిపోకుండా చూస్తూవుండడంవల్లనే పై విధమైన సంఘటనలు జరుగుతున్నాయని చెప్పవచ్చు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరించినప్పుడు ఈ ఎగ్జిబిషన్ జరుగుతున్న స్థలంలో కొత్త సెక్రటేరియేట్, శాసనసభా భవనాలు నిర్మించాలని అప్పటి ఆంధ్ర, హైదరాబాదు ప్రభుత్వాలు నిర్ణయించాయి. (ఈస్థలం ప్రభుత్వానికే అయినా ప్రదర్శన సంఘానికి కవులకిచ్చారు.) ఈ నిశ్చయంవల్ల నగరంమధ్యలో అందరికీ అందుబాటులోవుండే ప్రదర్శనం మరెక్కడికో ఊరిబయటికి వెళ్ళవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. కాని కొత్తభవనాలు నిర్మించే తలంపు ప్రస్తుతానికి వాయిదా పడినందున ముప్పుతప్పిందని భావించేవారికి ముఖ్యమంత్రి మళ్ళీ బెదురుకల్గించారు. భవనాల నిర్మాణం వాయిదా పడిందేకాని విరమించబడలేదని ఆయన స్పష్టపరచారు.

ప్రదర్శనం, దాని ఏర్పాట్లు లోకువిదితంగాగానేవున్నా, వినోద, సాంస్కృతిక కార్యకలాపాల స్థాయిమాత్రం, సంస్కార ప్రియులు ఆశించినంత మేరకు లేకపోవడం కొరతగానే వుంటున్నది. అప్పుడప్పుడు కొన్ని ఉత్తమ నాటకాలు, నృత్యప్రదర్శనలు ఏర్పాటుచేసినప్పటికీ ఈ కొరత, కొరతగానే వుంటూవచ్చింది. ఈ సంవత్సరం మాత్రం, పారిశ్రామిక ప్రదర్శనసంఘం, హైదరాబాదు నాటకసంఘం, ఆంధ్రనాటక కళాపరిషత్తులకు సంయుక్తంగా 25 రోజుల నాటక, నృత్య, సంగీత కార్యక్రమాలు ఏర్పాటుచేశారు. రాష్ట్రంలోని నాటక సంఘాలేకాక, అఖిలభారత ఖ్యాతినందుకున్న రాష్ట్రేతర కళాకారులనుకూడా ఆహ్వానించి, ఆర్గనైజింగ్ కమిటీవారు చక్కని కార్యక్రమాన్ని ఇవ్వడానికి కృషిచేశారు. నెల్లూరు హరిజనహాస్టల్ బాలికలు, రిపైటాన్సు ఆర్టిస్టు వారుకూడా నృత్య, నాటకాలను ప్రదర్శిస్తున్నారు. కుమారి లలితారావు నృత్య కాలక్షేపంతో మొదటిరోజు కార్యక్రమారంభమైంది. లలితారావు భరతనాట్యం, కొన్ని గుజరాతీ, ఆంధ్రజానపద నృత్యాలు ప్రదర్శించింది. ఎంతోకృషిచేసి శాస్త్రీయ నృత్యాన్ని అభ్యసించిన నర్తకి సినిమాలో చేరినందున ఆమె కళానైపుణ్యం ఎంత దెబ్బతింటుందో చూడవలెనంటె లలితారావు ప్రదర్శనం చూడాలి. ఒకటి అసలు ఆమె విగ్రహం నాట్యప్రదర్శనలకు ఇక పనికిరాదేమో ననిపిస్తుంది. రెండవది ఆమె "సినిమా (కర) వేగం" భరతనాట్యంలాంటి శాస్త్రీయ విన్యాసాలకు తగింది గాదు. కుమారి రత్నపాప ఇచ్చిన ప్రదర్శనం ఇంతకంటే బాగుంది. అయితే వివిధ నృత్యభంగిమలు, ముద్రలు సూచించే భావాలతో తాదాత్మ్యం పొందే వయసు యింకా ఆమెకు రాలేదేమోనని ఆమె ప్రదర్శనంచూస్తుంటే అనిపిస్తుంది.

ఇప్పటివరకు జరిగిన కార్యక్రమంతటికి కలమానికం బొంబాయి లిటిల్ బాలెట్రూప్ వారు ప్రదర్శించిన "రామాయణం" "మేఘదూత" నృత్య నాటికలు. స్వర్గీయ శాంతివర్ధన్ రూపొందించిన పద్ధతి ఆధారంగా ఈ నాటికలు ప్రదర్శించబడ్డాయి. మొదటిదానిలో కళాకారులు బొమ్మల (కపెట్సు) రూపంలో నృత్యంచేస్తూ సీతారాముల కథను మనోహరంగా ప్రదర్శిస్తారు. రెండవది కాళిదాసుని మేఘసందేశ రూపకాధారంగా రచింపబడిన నృత్యనాటకం. ధ్వని, వెలుగు, రంగాలంకరణ మొదలైన హంగులన్నింటి మధ్యలో పరిపూర్ణమైన సమన్వయం వుంటే ఎంతటి మనోజ్ఞమైన ఫలితం కలుగుతుందో చూడాలంటే ఈ లిటిల్ బాలెట్రూపువారి ప్రదర్శనాలు చూడాలి. ప్రధానంగా మణిపూరి నృత్య పద్ధతుల ననుసరించే వీరి ప్రదర్శనాలు ఉన్నప్పటికీ, వారు ప్రదర్శనాన్ని అర్థంచేసుకోవడానికి ఎలాంటి శాస్త్రీయ పరిజ్ఞాన మక్కరలేదు. నిజానికి పిల్లలకు, ప్రజాసమూహాలకు ఉద్దేశింపబడినవే ఈ ప్రదర్శనలు. ప్రధాని నెహ్రూ, డాక్టర్ రాధాకృష్ణ మన్ననలనందుకున్న ఈ ట్రూపువారు ఏప్రెలు మాసంలో యూరప్ వెళ్తున్నారు.

(12.1.59)

శివారెడ్డి పద్యాలు

కప్పుకాఫీ

కాఫీహోటలోళ్లు కక్కుర్తిగారా?
కప్పుకాఫీ పట్టి కటికనీళ్ళు,
ఏమికారణమొ్మ, మామూలుధరకన్న
పైనరెండు కాన్లు పన్ను, టాక్సు!

చింగుదెందుకండి చెయ్యందిత్రీబాగు
ఏకదమ్ము, ప్రజలరాకపోరు,
ఆకలెక్కువైంగి అలవాటుపడ్డారు
ప్రోగుపెయింటిదల్పు ప్రొప్రైటర్లు

తంచజారిదెంతి? పాలెంత? నీళ్లెంత?
షేరు, ఓనిలెంత? చెప్పచ లెంత?
కప్పు, సాసరెంత? కాఫీ పసద్రెంత?
లేటు నూటు గాదు టోటలేస్తె.

పాతరకముకప్పు, పాతమ్మ మామూలె
పెరగలేదుకేప్టు, పెంచిటప్రశ్న
అన్నిదెంచిరెట్ట? ఆసామి బెడిపోక,
నష్టపడక, వోరై పలికిపోద?

సినిమాలఖర్చు చిన్నంగతగ్గిస్తె
చుట్ట బీడీవ్యయము మట్టగిస్తె
ఏడబట్టదప్పు, ఏంతైతెమనకేమి
కొల్లకాఫీ, లేదు కాటికవ్వు.

రాజధానిబట్ల, రహదార్లుబట్లేమ,
బస్సుబట్ల, రైలుబళ్లుబట్ల,
ఊర్లుకార్లుబట్ల, యొవికింది జనసంఖ్య
అన్నికూడదాంతో అతి గిరాకి.

విడవలూరు లైబ్రరి

విడవలూరులైబ్రరి విషయమ్ము విన్నాను
గడచె యేండ్లుపూండ్లు గ్రాంటురాలె!
దానిమందలేంటో దయచేసి చెప్పండి
శ్రద్ధపుచ్చుకోండి సాధికార్లు.

సామెచెప్పుతారు సాగేటుచేస్తారు,
సారబట్టుతారు ప్రజలమమ్మ
ఆదుమజూచి, దీన్ని అధికార్లుగుర్తించి
పోకపోతె పెద్దపీకులాట.

రేడియోలైసెన్సులు పుచ్చుకునేందుకు 3 నెలల గడువు

లైసెన్సు లేకుండా రేడియోసెట్లను వాడుతున్నవారికి లైసెన్సులు పొందేందుకు 1959 సంవత్సరారంభంనుంచి మూడునెలల గడువు యిచ్చారని తంతితపాలశాఖ ప్రకటించింది. అసలు లైసెన్సులే పుచ్చుకోనివారు గాని లేదా యింకా తమ లైసెన్సులను పునరుద్ధరించుకోనివారు గాని యీ మూడు నెలలలోనూ సర్చార్జి జరిమానా చెల్లించనక్కరలేకుండా లైసెన్సు పుచ్చుకోవచ్చును. సక్రమమైన లైసెన్సు లేకుండా వారు ఎంతకాలం రేడియోనువాడితే, అంతకాలానికీ లైసెన్సు రుసుము చెల్లించవచ్చును.

జనవాణి

ఈ శీర్షికక్రింద వివిధ సమస్యలనుగూర్చి పాఠకులు చర్చించవచ్చు. తమ తమ అభిప్రాయాలను స్వేచ్ఛగా వెలిబుచ్చవచ్చు. వ్యక్తిగత దూషణలకుమాత్రం యిది వేదికకాదు. —సం. జ. రై.

సహకార సంఘాలు: అధికార్ల బాధ్యత

దేశ పునర్నిర్మాణంలో సహకారోద్యమానికి మన ప్రభుత్వాలు ఎంతో ప్రాధాన్యమిస్తున్నవి. సెక్రటరీలాంటి నాయకుల వుపన్యాసాలవల్ల కలిగే వుత్సాహం, అధికార్ల ప్రవర్తనతో చచ్చిపోతున్నది.

గ్రామస్థులకు తక్కువవడ్డీతో ఋణసౌకర్యం కల్గించుటకు సహకార పరపతిసంఘాలు నెలకొల్పబడినవి. నెల్లూరు నార్తుసర్కిల్ క్రింద మాది ఒక సొసైటీ. ఇదివరకు డిప్టీరిజిస్ట్రార్లు సొసైటీల అభివృద్ధికి ఎంతో దోహదమిచ్చేవారు. కాని ఇప్పుడు-సొసైటీల అధ్యక్షులు అభివృద్ధి సూచనలు ఏవిచేసినా, ఏవో రిమార్కులతో త్రోసివేయుడమో, లేక అధ్యక్షులను ఆఫీసుచుట్టూ అనేకపర్యాయములు త్రిప్పుకొంటూ చూపదగిన గౌరవాన్నిగూడా చూపకుండడం జరుగుతున్నది. దీనివల్ల సొసైటీలు లేకుండడమే మేలనే భావం కల్గుతున్నది. నెల్లూరు నార్తుసర్కిల్ డిప్టీరిజిస్ట్రారువారు యికనైనా శ్రద్ధవహించి, యిలాంటి నిరుత్సాహానికి అవకాశ మివ్వకుండరని కోరుతున్నాము. — ఒక అధ్యక్షుడు.

వర్షాధారపు ప్రాంత రైతుల కడగండ్లు

అధికోత్పత్తి చేయమని పైవారి ప్రకటనలేగాని; క్రింద తద్భిన్నంగా జరుగుతున్నది. మెట్టప్రాంతములలో వర్షాధారపు చెరువుల క్రింద రైతులకు ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహమే లేదు. చెరువులకు నవంబరులోగాని నీరురాదు. ఆ తర్వాతగాని రైతులు పైర్లుపెట్టలేరు. ఆ సమయానికి వ్యవసాయశాఖద్వారా లభించు అప్పుల కార్యక్రమం పూర్తియగుచున్నది. దానివల్ల రసాయనిక ఎరువులు వగైరా సహాయానికి ఆ రైతులు దూరమగుచున్నారు.

ఆకు ఎరువు తెచ్చుకొనుటకుగూడా చాల ప్రతిబంధకాలున్నవి. బండికి ఒకరూపాయ చెల్లించాల. స్టాంపుఫీజుక్రింద మరొక రూపాయ కట్టాల. ఇది కట్టినా, పర్మిటు తెచ్చుకొనుటకు రేంజి ఆఫీసరు ఎచ్చటుంటే అచ్చటకు పోవాల. అందుబాటులో వుండే పంచాయతీ కంచెలలో అనుమతివ్వరు. ఆకు ఎరువుకు గొంజి, కొమ్మి, బంజారు మొదలగు చిన్నచెట్లే వుపయోగపడును. ఆ చెట్లు ఎన్ని సంవత్సరాలున్నా దేనికీ వుపయోగపడవు. ఈ కడగండ్లకు గురియయ్యే మెట్టతాలూకా రైతు అధికోత్పత్తి గావించడం సాధ్యమా? ఆలోచించి తగిన విధంగాసహాయపడవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము.

గుండవోలు —యం. వెంకటరమణారెడ్డి
పంచాయితీ అధ్యక్షులు.

★★ పల్లెలు ★★

మర్రిపాడు గ్రంధాలయం

కోవూరు తాలూకా మర్రిపాడులో 1వ తేది ఒక కొత్త గ్రంథాలయం స్థాపించబడింది. శ్రీ కాములపాటి రామమూర్తిగారు అధ్యక్షత వహించారు. శ్రీయుతులు పొన్నలూరు సీతారామయ్య, జెట్లేర్లమూడి గోపాలకృష్ణారావు గారలుపన్యసించిరి. గ్రంథాలయ అధ్యక్షులుగా పొన్నలూరు సీతారామయ్య, కార్యదర్శిగా కల్లుకుదురు కృష్ణారెడ్డిగారలు ఎన్నుకోబడిరి.

—వి. రమణయ్య

గోగినేనివారిపాళెం కలరా

4 తేది కలరా వ్యాపించింది. యిద్దరికి తగిలి ఒకరు మరణించారు. 7 తేదివరకు ఆరోగ్యశాఖ అంతులేదు. హెల్తు యిన్ స్పెక్టరు శ్రీ కాపదంతో చాలకష్టంగావున్నది. ఇవాక్యులేషన్ కార్యక్రమం సరిగాలేదు. జిల్లా ఆరోగ్యశాఖాధికారిగారు గమనించవలెను. —పింగళి వెంకటసుబ్బయ్య

తోటపల్లి గూడూరులో ఉపాధ్యాయుల వార్షికోత్సవం

ఉపాధ్యాయసమితి వార్షికోత్సవం 10 తేది బి. డి. ఓ. శ్రీ దస్తగిరిగారి అధ్యక్షతన జరిగింది. నెల్లూరు రేంజి స్కూల్సు సీనియర్ డిప్యూటీ యిన్ స్పెక్టరు శ్రీ వి. వెంకట్రామయ్యగారు సభను ప్రారంభించారు. సాంఘిక విద్యా ప్రచారకుడు ఎన్. వెంకటరాజు, సమితి కార్యదర్శి వి. చెంచయ్య ప్రభృతులు పన్యసించిరి. అల్పాహారవిందు, నృత్య, సంగీత, నాటక ప్రదర్శనములు చక్కగా జరిగినవి. —ఓ. వి.

చాకలకొండ వీడ్కోలు

డాక్టరుగానేగాక, గ్రామాభ్యుదయ కార్యక్రమాలలో– ముఖ్యంగా చాకలకొండ, వింజమూరు శ్రమదానపు రోడ్ల విషయంలో– పాల్గొంటూ, ప్రజాభిమానానికి పాత్రులైన డాక్టరు వి. యస్. చారిగారు వరికుంటపాడుకు మార్చబడిన సందర్భంలో, ఘనమైన వీడ్కోలుసభ, అల్పాహారవిందు జరిగినవి. క్రొత్త డాక్టరు శ్రీ నాగభూషణరావుగారు అధ్యక్షత వహించారు. డాక్టరు చారిగారి సేవా నిరతినిగూర్చి పలువురు వ్యక్తులు శ్లాఘించిరి. సంవత్సరం కాకముందే జరిగిన యీ మార్పు గ్రామస్తులకు చాల విచారాన్ని కల్గించింది. —రాధాకృష్ణమూర్తి

నేతివారిపాళెం పంచాయతీ

గత 31 తేది 8 మంది సభ్యులతో క్రొత్తగా పంచాయితీ నెలకొల్పబడింది. ఎన్నుకోబడిన సభ్యులు. (1) నువ్వుల కోటయ్యచౌదరి, (2) నెప్పలి వెంకయ్యచౌదరి, (3) నేతి చిన్నవెంకటాయచౌదరి, (4) నేతి సుబ్బరాయుడుచౌదరి, (5) గోనుగుంట గోవిందయ్యచౌదరి, (6) మన్నెం యల్లమందచౌదరి, (7) ఐత్తుల రామలింగం, (8) శ్రీమతి రెబ్బవరపు లంకమ్మ.

వీరిలో శ్రీ నువ్వుల కోటయ్యచౌదరిగారు అధ్యక్షులుగా వరింపబడ్డారు.

—బి. సోమయాజులు.

విషపురుగు కాటుచే రామాపురం విద్యార్థి మరణం

ఉదయగిరి తాలూకా రామాపురం పాఠశాలలో నిద్రిస్తుండిన 12 సంవత్సరాల విద్యార్థిని ఏదో విషపురుగు కాటువేయుటచే, పరుకోలా ఆదే సమయానికి మరణించాడు. ఈ పిల్లవాడిది కావలితాలూకా పోలంపాడు గ్రామం. పాఠం హాస్టల్ సౌకర్యం వుండుటచే చదువుకొనుటకు యిచ్చటకొచ్చాడు. చిరుత వయస్సులోనే స్వర్గాన్ని చేరుకున్న ఆ విద్యార్థి ఆత్మకు శాంతికలుగుగాక.

—షేక్ మస్తాన్.

బల్లిపల్లి అగ్నిప్రమాదం

ఇది కనిగిరి తాలూకా గ్రామం. గత 29 తేది మధ్యాహ్నం అగ్నిప్రమాదం సంభవించింది. 7 యిండ్లు పూర్తిగా బూడిదై పోయినవి. 5 వేల రూపాయల నష్టముంటుంది. లాక్ సూపరింటెండెంటు శ్రీ నాగభూషణం, ఆర్. ఐ. యస్. వి. నారాయణరావు, గ్రామమునసబు చల్లా దివనాగిరెడ్డిగారలు మంటలనార్పడంలో ప్రశంసనీయమైన సేవచేసిరి.

—షేక్ దస్తగిరిసాహెబు

గుండాలమ్మపాళెం నాటకం

కనుమపండుగరోజు "సతీ సావిత్రి" నాటకప్రదర్శనం జరిగింది. పులిపాటి, కోకిల, అనసూయ – యీ జగమెరిగిన నటులసంగతి చెప్పడం అనవసరంగాని, యమపాత్రధారి ప్రతిభాపూర్వకమైన నటననుగూర్చి ప్రస్తావించకతప్పదు. సావిత్రి నాటకానికి జీవమైన యీ పాత్రను కోటిరెడ్డిగారు అతిసమర్థతతో నిర్వహించి, గగ్గయ్యలేనిలోటు తీరిందనిపించారు. ఈ నాటకంలో సజీవమైన పిరినటన, కోటిరెడ్డిగారికి మంచిభవిష్యత్తున్నదని నిరూపించింది.

—ఒక ప్రేక్షకుడు.

భూపరిమితులు

(4వ పేజీకొరవ)

గ్రామస్థులయినంతమాత్రాన, భూములకలవారి ఆదాయం సాలుకు రూ. 3,600 లకు మించి వుండరాదనడం అన్యాయం. ముఖ్యంగా, పట్టణాల్లోనివారి ఆదాయాలకు పరిమితులు విధించడం జరగదని ప్రభుత్వం చెప్పడం, యీ ప్రతిపాదనలోని అన్యాయాన్ని మరింత ఎక్కువచేసింది.

భూకమతాలపై పరిమితులు నిర్ణయించడంలో ఉద్దేశం సాంఘికన్యాయం సాధించడమే అయితే ఇప్పుడు జరుగబోయే దానివల్ల మనకు సిద్ధించేది అతి వికృతపు సాంఘికన్యాయం మాత్రమే.

ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ సాధారణసమితి ఇటీవల అలహాబాదులో జరిగిన సభలో భూములపై ఆదాయానికి కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన 3600 రూపాయల పరిమితికూడా ఎక్కువేనని తీర్మానించింది. ఈ తీర్మానాన్ని నేను అంగీకరించలేను. పట్టణాల్లో తమతోటివారు పాటివారు, చేతనయినంత, ఇష్టమొచ్చినంత సంపాదించుకొని ఖర్చుపెట్టుకొంటుంటే, భూస్వామ్యుల సంతానాన్ని, విద్యావంతులనుసైతం, గ్రామాలకు పెట్టి 3,600 రూపాయలకోసం కష్టపడమని ఎలాచెప్పగలరో తెలీడంలేదు. ('స్వరాజ్య' సౌజన్యంతో)

పసిరికలు –
– కామెర్లు
భయపడపనిలేదు
★
డాక్టరు వి. రామయ్యంగారు,
రంగనాయకులపేట – నెల్లూరు.

నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో

O. S. No. 20 of 1957. E. P. No. 318 of 1958.

నాగినేని చలమానాయుడు ... —వాది.
అవుల చిన్నబ్బి వగయిరాలు ... —ప్రతివాదులు.

యీ నెంబరులో షెడ్యూలు దాఖలా స్థావరాస్థి 9-2-1959 తేది పై కోర్టువారి యెదుట యేలము జరుగును. సవాలుదార్లు ఎవరైననూవచ్చి సవాల్ చేసుకోవచ్చును.

షెడ్యూలు:- రాజంపేట తా॥ వత్తలూరుగ్రామం పొలంలోని జమీనులకు నెంబరువారివివరం:

(1)	స. ఖు.	డి. నెం. 197 (7) రు	యం 0-26 ట్లు	తరం	రూ. 0-8-0 లు
(2)	,,	206 (1)	1-8		2-3-0
(3)	,,	209 (4)	0-62		1-4-0
(4)	,,	212 (3)	0-22		0-7-0

యీ నెంబర్లకు డి. నెం. 197 (8) బావిలో 1/6 భాగం 198 బావిలో 1/6 భాగం.

(5)	,,	డి. నెం. 285 (2) రు	యం 0-43 ట్లు	తరం	రూ. 0-9-0 లు
(6)	,,	286	0-47		0-11-0
(7)	,,	293 (2)	0-59		1-3-0
(8)	,,	293 (6)	0-77		1-9-0
(9)	,,	293 (7)	0-75		1-8-0

డి. నెం. 293 (8) బావిలో ½ భాగం సేటివాక్కు.

(10)	స. తరి	118 (4) రు	యం 0-9 ట్లు	తరం	రూ. 0-7-0 లు
(11)	,,	424 (4)	0-19		1-5-0
(12)	,,	424 (6)	0-11		0-12-0
(13)	,,	421 (1)	1-2		7-2-0
(14)	,,	423 (2)	0-77		5-6-0
(15)	,,	421 (1)	0-34		2-6-0

డి. నెం. 423 (2) బావిలో పూర్తి హక్కు.

					కోర్టు క్రయం
(16)	స. తరి	డి. నెం. 435 (1) రు	యం 0-28 ట్లు	రూ. 1-12-0 లు	రూ. 300/-
(17)	,,	436 10	0-13	0-15-0	రూ. 150/-
(18)	యి. తరి	417 (1)	0-25	1-9-6	రూ. 200/-
(19)	స. ఖు.	435 (2)	0-12	0-2-0	రూ. 300/.

1 నుండి 15 అయిటములు రాజంపేట సహకార భూమితనఖా బ్యాంకికి 6-5-50 తేదిన రూ. 2250/- లకు ఆయకంవుంది. సదరు ఆయకమునకు లోబడి కోర్టువారిక్రయం రూ. 2000/- లు. 13 to 14 అయిటములు 25-5-52, 21-9-52 తేదిన గవర్నమెంటు రూ. 530/- లకు ఆయకంవున్నది. సదరు ఆయకమునకు లోబడి కోర్టువారి క్రయం 1 to 15 అయిటం రూ. 2000/- లు 8, 9, 11, 12, 15 అయిటములు 28-4-54 తేదిన రూ. 500/- లకు అగ్రికల్చరల్ డిపార్టుమెంటువారికి ఆయకంవున్నవి. ఆయకమునకు లోబడి.

—కె. లక్ష్మీనరసయ్య • వాది ప్లీడరు.

★ ఇదీ లోకవృత్తం ★

(3వ పేజీ తరువాయి)

రాజాజీ సంకల్పం నెగ్గితే కాంగ్రెస్‌కు బె మంచిపార్టీ ఒకటి ఉద్భవిస్తుంది. నెహ్రూ యిష్టం వచ్చేటే రాజాజీ సిద్ధంచేసిన సభ్రు హృద్యం కాంగ్రెస్ ప్రెసిడెంటవుతాడు.

జనాన్ని వివాదాలలో తృప్తిపరచడానికి నిరంతరం సామ్యవాదం ధోరణితో వ్యాఖ్యానిస్తూ, ఆచరణలో నిర్వీర్యమయి పోతూ వుండే కాంగ్రెస్ పార్టీవల్ల దేశానికి లాభం లేదని రాజాజీ అభిప్రాయం. నెహ్రూ కమ్యూనిస్టు పార్టీ విషయమై ధ్యానాన్ని లగ్నం చేయరాదంటాడాయన. అటువంటి కథ నెగ్గనీయరాదని ఆయన అభిప్రాయం.

ప్రస్తుతం కాంగ్రెస్‌పార్టీ నిపదించే విషయాలన్నింటిలో తేలాంపత్రి గెలవని రాజాజీ విశ్వాసం. కాంగ్రెస్ చేసిన మంచి చెడకుండా, అంతకంటె గట్టిగా దేశాన్ని నమ్మకంగా నడిపేపార్టీ కావలెనని రాజాజీ మతం.

అటువంటి పార్టీని రాజాజీ, రంగా, పంజాబ్‌రావు దేశముఖ్, మహావీర్ త్యాగి వంటివారు నడపగలరు. కాని వీరంతా ఎవరికి వారే యమునాతీరే మనుష్యులే! దేశంలో కాంగ్రెస్ పోకడను, దేశానికి నష్టంలేకుండా ఆపగల, మితవాద సోషలిస్టు శిఖామణులై వీరు వర్తించి, దేశాన్ని కాపాడగలరా!

ఎట్లయితేనేమి, రాజాజీ స్పష్టంగా తన అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చినాడు. దీని పర్యవసానం చూదాం.

◆ ◆ ◆

మికోయాన్ మృదుమధుర భాషణంతో అమెరికాలో ఏమైనా పని జరిగేనా?

బాలచంద్రప్రభను మించి, బాలసూర్య ప్రభలోకి వెళ్ళి, అత్యంత గర్వకారణాన్ని పొందిన ఈ సమయంలో కృశ్చేవ్ తన ఆత్మీయుని అమెరికాకు పంపి సమరస వ్యవహారం కావాలంటున్నారు.

ఇదంతా కృశ్చేవ్ ఎందుకు చేస్తున్నట్లు? ఇప్పుడమెరికాతో తగాదా పడినందువల్ల రష్యాకు రాగల లాభం ఏమీలేదు. ఏవిధం చేతనైనా అమెరికాతో కొంత మైత్రి కొంత కాలం వరకు రష్యాకు లభ్యమైతే, రష్యా సంకల్పించిన పథకానికి అనుకూలమైన సమయం, వాతావరణం లభించగలవు.

రష్యా అమెరికా సమకరించి, చివరకు అమెరికాను కొంచెం మించి ఉత్పత్తిని, సౌఖ్యాన్ని, సంపదనూ, సైన్యానికి పాత్రవాన్ని పొందవలెనని కూర్చున్నది. ఇందుకు తగినట్లు అమెరికా సమయం యివ్వడం మంచిదా లేక 'శీతలయుద్ధాన్ని' సాగించడమే మంచిదా?

శీతలయుద్ధం ఏనాడు ఉష్ణాతిఉష్ణంగా మారుతుందో చెప్పడంకష్టం. అందువల్ల రష్యా అభివృద్ధికి సమయమివ్వరాదనే లక్ష్యంతో శీతలయుద్ధాన్ని అమెరికా కొనసాగించడం సాధ్యంకాదు. కాని, సంపదలో, భోగంలో, రష్యా అమెరికాను మించితే అమెరికాకు అపాయకరమా? కాక పోవచ్చును. భోగం, సౌఖ్యం రుచిచూచిన జనం దూకుడు వ్యవహారానికి పనికిరారు. కాకుంటే, రష్యాను నిర్లక్ష్యంచేసే వీలుండదు. అమెరికా రష్యాతో కలిసి లోకానికి సాయపడవలసిన స్థితి సంభవం కావచ్చును.

తూర్పు యూరప్ విషయంలో రష్యా పట్టు సడలిస్తే, అమెరికా త్వరగా సుముఖం అయ్యే అవకాశం లేకపోలేదు.

◆ ◆ ◆

ఇదంతా యిట్లుండగా జనాభాలోకంలో పెరిగిపోతున్నది గనక ఈ పెరుగుదలకు తగిన ఆహారవిహారాదులయత్నం జరగకపోతే, వైజ్ఞానికంగా ఇంకా ఎన్ని మండలాలను కని పెట్టినా ఈ భూమికిభారం తగ్గదని అల్డస్ హక్స్లీ అంటున్నాడు. ఆయన అభిప్రాయంలో జనాభా పెరుగుదలయే ఇటీవలి మహా విప్లవం. హక్స్లీ గొప్ప ఆలోచనా పరుడు. ఆయన హెచ్చరిక గమనించదగినది.

(8-1-59.)

నేటి కేరళ

(3-వ పేజీ తరువాయి)

చెప్పుకొని తృప్తిపడుతుంటారు — అనాదిగా దిగివచ్చిన ఆలవాట్లను నమ్మకాలను మలభంగా త్రోసిపుచ్చలేక.

ఏ మతానికి చెందని కమ్యూనిస్టు నాయకులకు అయ్యప్పకు అంటరానివాడై పోయిన అయ్యప్ప దేవాలయాన్ని 3 సంవత్సరాల క్రితం తగులబెట్టినారని కొందరన్నారు. తగుల పెట్టి విగ్రహాన్ని పగులకొట్టింది నిజమే కాని అందుకు కారణం మలపండారం అనే అడవిజాతి దేశద్రిమ్మరులని మరికొందరన్నారు. శబరిమల అనే కొండమీద అయ్యప్ప దేవళమున్నది. ప్రతిసంవత్సరం అనేకమంది యాత్రికులు వస్తుంటారు. అక్కడ తినువార్ల అనంతరం పై అడవిజాతివారు ప్రక్కనుండే అడవుల్లో నుంచివచ్చి అక్కడ యాత్రికులు వదలిపెట్టిన నేయి వగైరా వస్తువులను 3 సం|| క్రిందట తిన్నారు. వారిలో కొంతమంది కలరావల్ల చనిపోయినారు. వెంటనే కమ్యూనిస్టులు వారితో "మా లా రా! అయ్యప్పన్ను కొలవబోతే ప్రాణాలుపోయినాయి" అన్నారు. అడవిజాతివారు కినిసి దేవళాన్ని తగులబెట్టినారు. ఒక దూలంవిరిగి దేవుడిపైనబడి విగ్రహం విరిగిపోయింది అని వారన్నారు.

ఎట్లయితేనేమి ఎవరు తగులబెట్టింది తేలలేదు. లోగడ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఎవరిపైన ఏకేసు పెట్టలేదు.

వేతనాలు పెంచినా, కూలీల సమ్మె తప్పలేదు!

ఈ కేరళ సే మధురజిల్లా సరిహద్దుప్రాంతంలోవుండే మున్నారుకు వచ్చాము. ఈచిన్న కొండ పట్టణంలో జనసంఖ్య 5000, ఎత్తు 5000 అడుగులు. ఇక్కడనే పల్లివాసల్ పవర్ స్టేషన్ వున్నది. దీనికి చుట్టుప్రక్కల వుండే 214 చదరపుమైళ్లు కొండలను కన్నన్ దేవన్ పేరుగల స్కాట్లండు కంపెనీ $1\frac{1}{2}$ కోటి పెట్టుబడితో 99 సంవత్సరాల కౌలుకు తీసుకొని (ఇంకా 88 సంవత్సరాలున్నవి) తేయాకు, పోక, రబ్బరు తోటలను పెంచింది. ఈ కొండల్లో వుండే అనముడి శిఖరం కంటె దక్షిణ హిందూదేశంలో వున్నతమైన శిఖరంలేదు. తేయాకుతోట కూలీలకు స్వరాజ్యానికి పూర్వం మగవారికి 0-8-0, ఆడువారికి 0-4-0 కూలి ఇస్తూవచ్చారు. ఇండియా ప్రభుత్వము వీరికందరికి 1-12-0; 1-4-0 గా మార్చింది. మార్చినా కూలీల సమ్మె తప్పలేదు. సమ్మె జరిగింది. దౌర్జన్యం జరిగినందువల్ల కాల్పులు జరిగాయని పోలీసుల వాదం. విచారణ ఇంకా జరుగుతున్నది.

ఒకే ఆచారాలు — ఒకే వ్యవహారాలు

హిందూదేశపు ఉత్తర దక్షిణ కొనలను ఒకదానిపైన ఒకటి పడేటట్లు మడిస్తే ఒకే ఆచారాలు వ్యవహారాలు కనుపడతాయి. హిమాలయాలల్లో ఉండే పంచపాండవ వివాహ పద్ధతి మలయాళంలోని పలయక మలపండారం జాతుల్లో అమలు జరుగుతున్నది. అన్నా ముల్లో నీళ్ళు నిత్యాలు లేకుండా నిచ్చెలనిడిగా పెంగే పోక, అరటి, పనస, అనాస, కమల ఇక్కడ బాగా పెరుగుతాయి; ఏనుగులు రెండుచోట్ల విపరీతం; రెండుచోట్ల ఎండు గడ్డిని చెట్ల కొమ్మల్లో భద్రపరుస్తారు; రెండు ప్రదేశాల్లో పంట ఆడుపుల వరకు పెంగే

బ్రహ్మాండమైన కీకారణ్యాలు; అనేకమైన వింత అడవిజాతులు; కొండ, లోయ, లోయ కొండ, ఈ విధంగా ఉండే ఆ సహ్యాద్రి శ్రేణులు; వింత పక్షులు; జలజల పారుతుండే కొండ సెలయేళ్ళు; పైకి దూకే జలపాతాలు; పొంగి ప్రవహించే అంకట్టాలు; పాములవలె మెలికలు తిరిగే కొండ రస్తాలు, నాలుచేతులు గరించే కారితులు, చేతులందూరగల చెవుల పోగులు, నగ్న ఉపరి భాగాల శరీరాలు, శాశ్వతమైన ముంగురులు, నానావిధములైన రంగుల అడవిపూలు వేలకొలది సంవత్సరాల క్రిందట మొదట ద్రావిడులు, తరువాత ఆర్యులుతరుమగా దేశీయులైన మొదటి మానవులు కొండలకు కోనలకు పరుగెత్తి తలదాచుకొన్నారు. లక్షల కొలదిగా దక్షిణాదికి పారిపోయినారు. సముద్రంతీరంవరకుపోయి దాటలేక నిలబడినారు. అట్లే ఉత్తరాదికి పోయినవారు పదివేల అడుగులవరకు హిమాలయాలను ఎక్కి దాటలేక ఆగిపోయినారు.

తండ్రి కుమార్తె వివాహాలు: అడవిజాతిలో వింతఆచారం

మలకారు మలపండారాలు అనే అడవి జాతిలో తండ్రి కుమార్తె వివాహాలున్నాయి. ఇండియాకు టిబెట్టుకుమధ్యవుండే సిక్కిం దేశంలో (మనకు లోబడినదే) ప్రతిమానవుడు తన అన్నల తమ్ముల భార్యలతోను, మేనమామల భార్యలతోను, భార్యలఅందరు అక్కచెల్లెండ్లతోను, మేనత్తల కుమార్తెల తోను ఈ విధంగా 60 మందితో కులాచార ప్రకారం సంభోగించవచ్చు. హిమాలయాల్లోని కొన్ని ప్రాంతాలలో అతిథి సత్కారంలో ఒక భాగంగా తనభార్యనుగాని, లేనిచో, పెండ్లికి ఎదిగిన కుమార్తెనుగాని ఆ రాత్రికి అప్పచెప్పవలెను.

(సశేషం)

రామాయణం

(3-వ పేజీ తరువాయి)

పతివ్రతలు కన్నీరుకార్చిన చేటుకలుగక పోదని పెద్దలనానుడి. నాప్రియా! వీరాధి వీరుడవైయుండియు పరదారాపహరణమును దొంగతనమేల కావించి పిఱికితనము చూపితివి? హితుడగు నా మఱిదిమాట లెక్కసేయక కామాతురుడవై రాక్షసవంశమునకే చేటు తెచ్చితివి. నీవు స్వయముగా కొనర్చిన పాప కార్యముల ఫలితముగా యుద్ధరంగమున మరణించితివి. దీనికి నేను వగచుటలేదు. కాని పతిని పోగొట్టుకొనుటచే అబలనై శోకించుచుంటిని. ప్రియా! నన్ను బాధచేసి ప్రియకాంతవోలె భూమిని కౌగిలించుకొని నిదురించుచున్నావా? నాతో పలుకవా? అయ్యో! నీవుపోయినతరువాత నాహృదయము వేల వ్రీలకున్నది? నేనెంత పాపాత్మురాలను!" అని జాలిగా వెక్కివెక్కి ఏడ్చెను.

అప్పుడు శ్రీరాముడు విభీషణునితో రాజ కాంతలనంపి అతనిఅన్నకు సంస్కారము చేయుమని ఆనతిచ్చెను. విభీషణుడంత రామునిగని "ప్రభూ! ధర్మహీనుడును క్రూరుడును పరదారాగమనము సేయు ఈ దురాత్మునకు నేనెట్లు సంస్కారము సేయుదును? అన్నయైనను గాక ఇతడు నాకు తోబుట్టువైన పగతుడు గాని పూజార్హుడు కాడు" అని విన్నవించగా శ్రీరాముడు విభీషణునికి "రాక్షసాధిపా! శత్రుత్వము మరణము వరకే పోవును. నీ అన్నకు సంస్కారముచేసి కీర్తివడయుము" అని వాక్రుచ్చెను. అంత విభీషణుడు రావణునికి యథావిధిగా దహన సంస్కారము గావించి అంత్యక్రియలు నెరవేర్చెను.

(సశేషం)

పాత్రుడుగారి బాలసంజీవిని (రిజిస్టర్డు)
పిల్లల లివర్ అండ్ స్ప్లీన్ వ్యాధులను నివారించును
డాక్టర్ పిళ్లా పాపయ్యపాత్రుడు అండ్ బ్రదర్స్
19, దక్షిణామాడవీధి - మైలాపూరు - మదరాసు-4. ఫోను నెం. 71354 రు.
బ్రాంచి:- 7, సారంగపాణికోవిల తూర్పువీధి - కుంభకోణము.
అన్ని మందులషాపులలోను దొరకును

కాకర్ల కామాక్షయ్యగారి పక్షవాతనివారణి దివ్య
మా "భువనేశ్వరి" గుళికలు (రిజిస్టర్డు) పక్షవాతం, రక్తవాతం, వణుకు, తిమ్మిర్లను శీఘ్రంలో గ్యారంటీగా కుదుర్చును. మా ఫోటో ట్రేడ్ మార్కుగల ఔషధమునుమాత్రమే వాడుము. వ్యాధి వివరములు తెలుపుడు — యింతకు మించినది ప్రపంచములో లేదు.
ఒక వారమునకు ఔషధము రూ. 7/- లు. ప్యాకింగుపోస్టేజి వేరు.
"ఆయుర్వేదశేఖర" - "వైద్యవిశారద" "కవిరాజ్" కాకర్ల వెంకటప్పయ్య
పక్షవాత స్పెషలిస్టు (రిజిస్టర్డు) ఆయుర్వేద ప్రాక్టీషనరు - 222, కొత్తపాతవీధి - నెల్లూరు.

వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద నిలయము
చింతలూరు
ఆలమూరు పోస్టు * తూర్పు గోదావరిజిల్లా
ప్రశస్తమైన ఆయుర్వేద ఔషధములు లభించును
ఆంధ్రప్రదేశమందంతటను బ్రాంచీలు - ఏజన్సీలు గలవు
బ్రాంచి : : ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు

చిత్రజగత్

పెళ్లినాటి ప్రమాణాలు

—శ్రీ వీరభద్రరావుగారి సమాధానం

9-1-59 సంచికలో, పెళ్లినాటిప్రమాణాల సమీక్షమీద, శ్రీ పి. గోపాలకృష్ణ రావుగారు చేసిన విమర్శకు శ్రీ పండితారాధ్యుల వీరభద్రరావుగారు పంపిన సమాధానాన్ని దిగువ యిస్తున్నాము. ఇంతటితో ఈ చర్చను ముగింపు జేస్తున్నాము.

—సం. జ. రై.

సమీక్షకు మిత్రులు శ్రీ పి. గోపాలకృష్ణా రావు వ్రాసిన విమర్శ చూశాను. ఆ వ్యాసం సమీక్షలోగాని, యిప్పుడు ఇక్కడగాని, ఆ చిత్రంలో లోపాలు పొత్తిగా లేవనిగాని, కనీసం ఆ అర్థం వచ్చేటట్లుగాగాని నేను కూడా అనలేదు. రంధ్రాన్వేషణే పనిగా పెట్టుకొని విమర్శకు పూనుకొంటే స్వల్పమైన లోపాలు యీ చిత్రంలో అనేకం యిన్నో కన్పించక మానవు. అయితే యీ స్వల్ప లోపాలను లెక్కకు రానీయకుండా చేసే విశిష్టతలు కూడా యీ చిత్రంలో చాలా వున్నాయని, యివి మనలో కలిగించే అనుభూతులు, చిత్రంలో వున్న స్వల్ప లోపాలవల్ల ఏమాత్రమూ దెబ్బతినలేదనీ కొంతైనా నిష్పాక్షికంగా, విశాల దృక్పథంతో, ముందే నిశ్చితాభిప్రాయాలు, నిర్ణీతవైఖరులు ఏర్పరుచుకోకుండా ఆలోచించగలిగితే ఎవరికైనా స్పష్టమవుతుంది.

'మూర్ఖా, మొహం తెలియని అమ్మాయికి తాళి గట్టడానికి సిద్ధపడ్డాడు, ఎమ్. ఏ. పాసయిన ఏ అబ్బాయన్నా అట్లా చేస్తాడా? ఇది అసహజం కాదా?' అని అడిగారు శ్రీ గోపాలకృష్ణరావుగారు. ఇందులో అంత అసహజత ఏముందో తెలియడంలేదు. కృష్ణారావుకి (సినిమాలో కృష్ణారావుకి) ఉన్న పెద్ద దిక్కల్లా వాళ్ళ బాబాయే. చిన్నప్పట్నుంచీ తన్ను కనిపెట్టివుంది బాబాయే. అభయమిచ్చి తన కున్న ఆ ఒక్క హోల్డాలును తనకిచ్చింది కూడా బాబాయే. బాబాయ్ మంచి అనుభవం కలవాడు. తన శ్రేయస్సు కోరేవాడు. కృష్ణారావుకు వాళ్ళ బాబాయ్ మాటలో మంచి గురి వుంది. అటువంటి బాబాయ్ తండ్రి తరువాత తండ్రి అంటటివాడు, తనకు యీడూ జోడూ అని, తనకు తగిన పిల్ల అని నిశ్చయించి, ఆ అమ్మాయిని చూసి రమ్మంటే ఒప్పుకోవడమేగా కృష్ణారావు చేసిన తప్పు? ఎమ్. ఏ. పాసయాడు కాబట్టి, అక్కడికక్కడే రచ్చ చేయాల్సింది కాబోలు! అమ్మాయిని చూడకుండానే ఆ అమ్మాయిని చేసుకోను అని మొండికేయాల్సింది కాబోలు! ఇదే కాబోలు, విమర్శకుల అభిప్రాయంలో సహజత్వం అంటే!

'సంపన్నుల యింటిపిల్ల! అలాగే నాపరాయి మొంగవాణ్ణి తెరిపారచూడడం?' మరొ ప్రశ్న. తేరిపారచూడడంలో సంపన్నులకు ఇతరులకు తేడాలుంటాయన్నా అన్నవిషయం అటువదిలేసి, యీ సన్ని వేశం దగ్గర శ్రీ రెడ్డిగారు భావుకత దూరాలోచన చూపించారని ఒప్పుకోక తప్పదు. ఉన్నవిషయాలు కొన్ని చెప్పి తన మాటల్లో నమ్మకం కల్గించుకొంటి సాధించాక్కే మళ్ళి. ఆపైన 'యింకో పదిహేను రోజుల్లో పెళ్లి తప్పకుండా జెళ్ళవుతుంది. కాబోయే వరుడు నన్నే చెయుకొంటూ వస్తాడు. వలచి వలపిస్తాడు' అని లోలోపల చెలుగుతుంది. ఇంట్లో పనిమనిషితో కూడా పొద్దస్తమానం రుక్మిణితో పెళ్లిసంగతులే మాట్లాడుతుంటుంది. పైగా రుక్మిణిది అప్పుడప్పుడే మధురభావాలు అంకురించే వయసు. యివన్నీ కలిసి కృష్ణారావు వాళ్లయింటికి వచ్చినప్పుడు రుక్మిణి హావభావాలకు కారణమయిన మానసిక పరిస్థితిని సృష్టించాయి. ఈ సన్నివేశంలో దర్శకత్వపు ప్రతిభ కావాలని కళ్లు మూసుకుంటే తప్ప స్పష్టంగా కన్పిస్తుంది.

'ఆంధ్రదేశంలో యువకులు కోట్లా యీలాంటికలలే కంటున్నారా?' ఇంకో ప్రశ్న. ఇప్పటిదాకా మేము కలలు ఒకవ్యక్తి అనుభవాలమీద, కోరికలమీద, మానసికస్థితిమీద, ఆ వ్యక్తిమీద పనిచేసే వాతావరణపు ప్రభావాలమీదా ఆధారపడి ఉంటాయని మాత్రమే ఎరుగుదుము. ఫలానా దేశంలో వారు ఫలానా రకం కలలే కంటూరు, ఫలానా రకం కలలు అసలే కనరు అని ఏవిధంగా తాము నిర్ణయించగలిగారో ఆశ్చర్యం!

'కృష్ణారావు తమయింట్లో ఒకపూట వంట చేసినందుకుగాను వారంరోజులు రెండుపూటలా వారింట్లో భోంచేయమన్నాడు భీమసేనరావు. ఇది అసహజం గాలేదా?' అని అడిగారు గోపాలకృష్ణరావుగారు. లేదు. ఏమాత్రమూ అసహజంగాలేదు. పైపెచ్చు, యీ సన్నివేశానికి ఆహార్యం చక్కగా అతికింది. చూడండి. ఆహార్యం కు మాపల కోరినట్లు లేదు. అందులో హాస్యానికి హాస్యం, కీలికి కీలి, ఆప్యాయతకు ఆప్యాయత, ఒకటేమిటి, భీమసేనారావుగారిలో ఉన్న లక్షణాలన్నీ వున్నవి. ఆ సమయంలో ఇదిదప్పయింకేమన్నా రసపోషణకు భంగంవచ్చివుండేది. భీమసేనరావును గురించి మనం అప్పటిదాకా ఏర్పరుచుకొన్న అభిప్రాయాలన్నీ ఒక్కసారి చెల్లా చెదరయేవి.

'రుక్మిణిని సినిమాల్లో చూడటం ఇదే మొదటిసారేమో' అన్నందుకు అభ్యంతరం తెలిపారు — విమర్శకులు. ఇంతవరకూ మనం సినిమాల్లో అన్నివిధాలా ఆదర్శప్రాయులైన మహిళల్ని ఆలేకమందిని చూశాం. సౌందర్యవతులను, పతివ్రతలను, త్యాగమూర్తులైన మాతృదేవతల్ని దర్శనమిచ్చాశాం. వీరిలో సామాన్యంగా మనందరిలో లేని లక్షణాలుండేవి. మనలో లేని ప్రత్యేకతలు వారిలో వుండి వారిని మనకంటే కొంతఎత్తుగా నిలబెట్టేవి. మాకూ, మాకూ అతీతమైన గుణాలను వారిలో చూచి ఆశ్చర్యపోయేవాళ్ళం. వీళ్లా మనతోపాటే మన మాదిరిగానే బతుకుతున్నారంటే నమ్మకం మనకు కొంచెం కష్టమయేవాళ్లం. వారిని గౌరవించేవాళ్ళం. కాని వీళ్లు మీమూ మెట్టుగా వున్నమనుషులే అని, వారిబాధలు సుఖాలు పరితనిత్యం మనం అనుభవించే బాధలవంటివి, సుఖాలవంటివి అంటే ఎందుకనో అంత తేలిగ్గా నమ్మలేకపోయేవాళ్ళం. వారంతా మనకొన్నా ఓమెట్టు పైవారనే అభిప్రాయాన్ని అంత తొందరగా వదిలించుకోలేక పోయేవాళ్ళం.

కాని రుక్మిణిలో అటువంటి మానవాతీతమైన లక్షణాలు కాని, మనందరిలోను లేని ప్రత్యేకతలు గానీ ఏవీలేవు. ప్రతి విషయంలోను ఆమె, ఉప్పూ కారం తినే మనిషిలాగానూ, చీమూ నెత్తురు ఉన్న మనిషిలాగానూ ప్రవర్తిస్తుంది. రుక్మిణి మన అందరి జీవితాలకు చెందని, మన లోకంతో సంబంధంలేని లోకాలనుంచి వచ్చిందికాదు. అందుచేత యీ వ్యక్తి అతి తేలికగా మన సానుభూతిని పొందుతుంది. ప్రత్యేకించి ఏ ప్రయత్నమూ చేయకుండానే మనలను ఆ ప్తులను చేసుకొంటుంది. మన లోకంలోనే ఉంటూ, మన సమస్యలనే ఎదుర్కొంటూ, మన మాదిరే మెలుగుతుంది. యీ 'సామాన్యత'కు ఎక్కడా భంగం వాటిల్లకుండా, యీ పాత్రను యీ చిత్రంలో చక్కగా పోషించి, 'ఇంతమంది ఇల్లాళ్ళను చూశాం, పతివ్రతల్ని చూశాం, కానీ ఇంత సామాన్యమైన మనిషిలో ఇంత గొప్పదనంకూడా ఉంటుందని అనుకోలేదు సుమా!' అనిపించారు రచయిత నాగేంద్రరావు, దర్శకులు కె. వి. రెడ్డి.

ఇదంతా చిత్రంలో ఎక్కడా, ఎటువంటి లోపాలూ లేవని చెప్పడానికిగాని, విమర్శకు పరిశీలిమర్శ వ్రాయాలనిగాని కాదు. లోపాలంటూ లేని చిత్రం ఇంతవరకు కె. వి. రెడ్డిగారే కాదు, ఇంకెవరూకూడా తీయలేదేమో. అయితే చిన్నచిన్న లోపాలను పట్టుకొని ఏ కళాసృష్టిలో వివారైతే మనం పొందదగ్గ్యాన్ని విశిష్టతను చూడలేకపోవడం అది నిజంగా దురదృష్టం. 'ప్రమాణాల్లో'-వున్న లోపాలు అందులోని విశిష్టతలతో పోలిస్తే ఏమంత పెద్దవికావు. వివరాల జోలికి ఇదుక్కని అసలు ముఖ్యవిషయాలను మర్చిపోకుండా ఉండగలిగితే 'ప్రమాణాల్లో' మనం ఆనందించదగింది చాలావుంది. చిత్రంలో వున్న లోపాలు చిత్రం మనలో కలిగించే ఆనందానికి ఎక్కడా అటంకాలు కాలేదు.

ఈ చిత్రంలో శ్రీ కె. వి. రెడ్డిగారు కైవంటివి సంఘటనల్లోంచి ఎక్కడా నిజంగాని అపహాస్యం కాని కలిగించని మన్నికహాస్యాన్ని వదిలారు. శ్రీ గోపాలకృష్ణ రావుగారు అసభ్యంగా ఉందని చీదరించుకొన్న 'కాన చీకి' సన్నివేశంలో కూడా ఎక్కడా సభ్యతాహద్దులు దాటకుండా చిత్రించగలిగారు.

పెళ్లినాటి ప్రమాణాల్లో నాయకీనాయకులు

నిజంగా అది పొరపాటయితే యీ చిత్రములో శ్రీ కె. వి. రెడ్డి చేసిన పెద్ద పొరపాటు కొత్తసంధానం తొక్కడమే. 'ప్రమాణాల'ను 'పెద్దమనుషులు'తో గాని, 'తేమన'తో గాని పోల్చడం సబబు కాదు. ఇవి మూడు మూడు తరహాలకు చెందిన చిత్రాలు. వీటిలోని ప్రధాన రసాలుకూడా వివిధాలు. అన్నింట్లోను తప్పనిసరిగా కన్పిస్తూ వచ్చేదల్లా ఒక దర్శకత్వపు ప్రతిభ మాత్రమే. సాధారణమైన కథను, సామాన్యమైన పాత్రలనూ ముందుంచుకొని, క్షణం సేపైనా రెండో చింతన లేకుండా, మొదటినుంచి చివరిదాకా ప్రేక్షకులను పరవశులను చేయగలిగారు రెడ్డిగారు. ఇందుకు వారికి తోడ్పడింది, దృక్పథంలోను చిత్రణలోను వారు కనబరచిన నూతనత్వం, వాస్తవానికి సాన్నిహిత్యం.

విద్యార్థి వ్రాసిన వ్యాసాన్ని ముందుంచుకొని, దాంట్లోని భావుకతను, ఊహాశక్తిని, రచనా చాతుర్యాన్ని వదిలేసి, ఎక్కడో ఓ అక్కడ, వుండాల్సినచోట కామా లేదనో కొత్తవాక్యం పెద్ద అక్షరంతో మొదలు కాలేదనో విద్యార్థికి ఫెయిల్ మార్కులు వేసే ఉపాధ్యాయునిలా ప్రమాణాలను విమర్శించడం న్యాయంగాదు. తప్పులను వెదికే నిశితదృష్టితో పాటు, గొప్పతనాన్ని తెలుసుకొని ఒప్పుకోగల విశాల దృక్పథంకూడా విమర్శకులు అలవరచుకోగలిగితే బాగుండేది.

చిత్రాలు వచ్చినంత తరచుగా మంచి చిత్రాలు రాని యీ రోజుల్లో ఎప్పుడో ఓ అప్పుడు ఓ మంచిచిత్రంవస్తే దాన్ని బాగుందను కోవడంకూడా తప్పేటండి?

రాజాం డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 464 of 57. E. P. 488 of 58.

బవులోతు శ్రీరాములు నాయుడు వగైరాలు

—వాదులు.

యేగిరెడ్డి యెరుకునాయుడు వగైరాలు

—ప్రతివాదులు.

శ్రీకాకుళంజిల్లా పాలకొండ తా॥ గడికింగిపురం గ్రామంలో ప్రతివాదుల తా॥ స 9 వ యిహం పట్టా దాఖలా కన్నంపాలు ఇస్తిహారు రూ. 4-4-0 లు కట్టుబడిచెల్లే శేరం యిష్టియారు దాఖలా 1.వ ప్రతి పల్లంయ 1-0 ట్లు 2.వ ప్రతి పల్లం య 0-50 ట్లు భూములు 9-2-59 తేది పగలు 10 గం॥కు యాలము కాబడును. 1.వ ప్రతి వగ్గారుపాట రు. 800/-. 2.వ ప్రతి వర్షాసుపాట రు. 400/- లు.

—సి. యస్. నంగి నాయుడు - వకీలు.

లఘు విమర్శలు ::

నంబూద్రిపాద్

కేరళ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నంబూద్రిపాదు, రష్యాకు పోయారు. పూరక చేశాడు; రష్యాలో జరుగనున్న 21-వ కమ్యూనిస్టుపార్టీ మహాసభకు భారత కమ్యూనిస్టు ప్రతినిధివర్గ నాయకుడుగా హాజరవుతున్నారు.

కేరళ చాలాచిన్న రాష్ట్రంగాదు. ఎర్రసొదనం అధికారంలోవున్న రాష్ట్రం అది. భారతదేశంలో కేవలం సమస్యారాష్ట్రం గూడా. భారత ప్రజాస్వామ్యానికి అదొక సవాలుగా పరిగణింప బడుతున్నది.

అటువంటి రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి రష్యన్ పార్టీ మహాసభకు హాజరుకావడం — కమ్యూనిస్టుల విజాతీయతత్వాన్ని దృష్టిలోవుంచు కున్నపుడు — ఆక్షేపణీయంగా కనుపించక పోదు. రష్యామహాసభకు హాజరవుతున్న భారత కమ్యూనిస్టులలో, పార్టీ కార్యదర్శి అజయఘోష్‌గూడావున్నారు. కాని ప్రతినిధి వర్గానికిమాత్రం పార్టీ నాయకుడు గాకుండా, పార్టీముఖ్యమంత్రి నాయకత్వం వహించడంలోని అంతర్యమేమిటో అర్థం కావడంలేదు. అదీగాక ఎప్పుడో జరుగవలసిన భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ మహాసభ, రష్యాసభల నిర్ణయాల కోసరకుకాబోలు, వాయిదాపడింది. మాస్కోలో సిగ్నల్ వాలితేగాని యిండియాలో ఎర్రబండి కదలదుగదా!

మనది ప్రజాస్వామ్యం కావచ్చు. పండిట్జీ పంచశీల ప్రవక్త కావచ్చు. మన విదేశాంగ విధానం పక్షపాతరహితమైనది, వర్గరహితమైనది కావచ్చు. మన ప్రభుత్వ దృష్టిలో అమెరికా ఎంతో రష్యా అంతే కావచ్చు. కాని భారత కమ్యూనిస్టులకు యిండియా కంటే రష్యా; ఢిల్లీకంటే మాస్కో; నెహ్రూ కంటే కృశ్చేవ్ అధికులన్న విషయం విస్మరించగూడదు.

కేరళ ఇండియాలో అంతర్భాగమైన ఒక రాష్ట్రం. భారతరాజ్యాంగానికి లోబడి పని చేసే రాష్ట్రంగూడా. అలాంటప్పుడు, ఇండియాకు రష్యా అందజేసే ఆర్థిక సహాయాన్ని, కేరళకుగూడా వుపయోగించుకొనే విషయమై తాను కృశ్చేవ్‌తో సంప్రదించగలనని నంబూద్రిపాద్ బహిరంగంగా ప్రకటించాడంటే, కమ్యూనిస్టుల ఆలోచనారీతులు ఎంత ప్రమాదభరితంగా వుండేది వూహించవచ్చు. కేరళను రష్యకు మరొక వుపగ్రహ రాజ్యముగా చేయాలనే తలంపు వారికుండినా ఆశ్చర్యపడవలసిన పనిలేదు.

ప్రజాస్వామ్యం పేరుతో చూపబడే ఔదార్యం, దానికి ముప్పుగా పరిణమించగూడదు. ఇలాంటి విషయాల్లో నెహ్రూ ప్రభుత్వం పరాకువహించడం తగదని మనవి చేస్తున్నాము.

రాణీగారి భర్త రాక

ఎలిజబెత్ రాణీ భర్త ఫిలిప్ రాకుమారుడు (డ్యూక్ ఆఫ్ ఎడింబరో), లోకయాత్ర చేస్తూ, 21 తేదీ మనదేశంవచ్చారు. ఢిల్లీలో జరిగే సైన్సు కాంగ్రెస్ సమావేశంలో పాల్గొని, ముఖ్యనగరాలను సందర్శించబోతారు. విజ్ఞానశాస్త్రం యెడల రాకుమారుని ఆసక్తి ఎక్కువ. ప్రపంచ పర్యటన ఆయన అభిలాష మెండు. ఇంగ్లండులో విరామం లేకుండా రాచకార్యాలను చూచుకుంటూగూడా, చుట్టుప్రక్క దేశాలలోని కార్యక్రమాలకు నిత్యం హాజరవుతుంటారట. వీరి కార్యక్రమాలకు మోటార్ల వేగం చాలక విమానాలు, హెలికాప్టర్లు వగైరా ఆధునిక వాహన సౌకర్యాలతో వాయువేగంతో విహరిస్తుంటారట. ఇండియాలో గూడా వారి కార్యక్రమం ఆ రీతిగానే వున్నది. అదీగాక మరొక విశేషం; తాను యితర దేశాలలో పర్యటిస్తున్నపుడు, తన మాటలు వుపన్యాసాలు రికార్డుచేసి, వాటిని తన పత్నికి, సంతానానికి పంపి, తాను లేనిలోటును తీర్చుతుంటారట.

డ్యూక్ ఆఫ్ ఎడింబరో మన చివరి బ్రిటిష్ వైస్రాయి మౌంట్‌బాటన్ మేనల్లుడు. విక్టోరియా మహారాణి మునిమనుమల పరంపరకు చెందినవాడు. డ్యూక్ ఆఫ్ ఎడింబరో హోదాలో యిదివరలో విక్టోరియా రాణి రెండవ కుమారుడు ఇండియా దర్శించి వున్నాడు. తిరుగా యిప్పుడు ఫిలిప్ రాజా వచ్చారు. ఇటీవలి సంవత్సరాలలో బ్రిటిష్ రాజకుటుంబానికిచెందిన ముఖ్యులు మనదేశానికి రాలేదు. శాంతియుతంగా స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రసాదించి వైదొలగినందున— అంతకుముందు మనదేశానికి ఎంత అన్యాయం చేసినా— బ్రిటిష్‌వారి పట్ల, వారి రాజకుటుంబంపట్ల భారతీయులకు గౌరవభావం పోలేదు. బ్రిటిష్ భారత సంబంధాలు యింత సుహృద్భావంతోకూడి వుండుటకు కారకులు గాంధీజీ. కామన్వెల్తులో వుంటూ, ఆ సంబంధాన్ని పండిట్జీ కొనసాగిస్తున్నారు. ఈ మిత్రత్వం శాశ్వతమై, అది యిరుదేశాల పురోభివృద్ధికి దోహదకరం కావాలని అందరి ఆకాంక్ష. ఎడింబరో ప్రభువు పర్యటన యీసంబంధాన్ని సుదృఢం చేస్తుందని ఆశిస్తాము. వారికి మా స్వాగతం.

మత్తయ్ రాజీనామా

ప్రధాని నెహ్రూ ప్రత్యేక అంతరంగిక కార్యదర్శి, పండిట్జీ ప్రధాని కాకముందు నుండి వారి సేవలో నిమగ్నులై, వారి ప్రత్యేకాభిమానాన్ని పొందడమేగాక, వారికుటుంబంలో సభ్యుడా అనేంత సన్నిహితంగా వుంటుండిన యం. ఓ. మత్తాయి రాజీనామా యిచ్చారు. కులాలోయలో కొన్నభవనము, తోట యిన్నారెన్ను, తనతల్లి పేరుతో ఏర్పడిన పదిలక్షల రూపాయల ట్రస్టులో సభ్యత్వం- యివి అపోహలకు దారితీసి, విమర్శలు చెలరేగి యీ రాజీనామాకు కారణమైనవి. తన నిర్దోషిత్వాన్ని రుజువుచేసుకొనుటకు, తనమీద గుప్పించబడే విమర్శల నెదుర్కొనుటలో స్వేచ్ఛను పొందుటకై మత్తయ్, ప్రభుత్వంతో సంబంధంగల యీ పదవికి రాజీనామా యిచ్చారు. తనపై మోపబడిన ఆరోపణలకు సవివరంగా మత్తయ్ నెహ్రూకు వ్రాసిన జాబులో సంజాయిషీ చెప్పుకున్నారు. ట్రస్టు అధ్యక్షురాలు అమృతకౌర్-ఆ ట్రస్టు స్వరూప స్వభావాలను వివరించింది. మత్తయ్‌మీద కమ్యూనిస్టు నాయకులు, వారి వార్తాపత్రికలు ఆరోపణలు చేశాయి. నెహ్రూ మత్తయి రాజీనామాను అంగీకరించారు.

ఏది ఎట్లయినా, బాధ్యతగలవారిపై వెనుకముందులు లేకుండా జరిగే బహిరంగ ఆరోపణలు, దుష్ప్రచారాలు దేశశ్రేయస్సుకు తీరని ప్రతిబంధకమని గమనించవలసి వుంటుంది.

రంగాగారు — కాంగ్రెసు

రంగాగారు ఎందువల్లనో — లోక్‌పార్టీని రద్దుచేసి కాంగ్రెస్‌లో ప్రవేశించినప్పటి నుండి — అఖిలభారత కాంగ్రెస్ సమావేశాలకు హాజరుకావడంలేదు. దీనివల్ల వారికీ, వారివర్గానికి వ్యక్తిగతంగా నష్టం జరగడమటుంచి; భూసమస్యలకు సంబంధించి ముఖ్యమైన నిర్ణయాలు తీసుకునే యీ సమయంలో రంగాగారిలాంటి రైతు శ్రేయోభిలాషులు హాజరుగాకుండడం, రైతువర్గానికి తీరని హానికరంగా వుండగలదు.

భూసంస్కరణలవంటి విషయాలపై రంగాగారు బయట తన దృక్పథాన్ని వివరించవచ్చు; ప్రధాని నెహ్రూకు తన అభిప్రాయాలను, పార్లమెంటుసభ్యుల అభిప్రాయాలను స్పష్టంచేయవచ్చు. అంతకంటే అఖిలభారత కాంగ్రెస్ సమావేశాలకుహాజరైనందువల్ల సాధించగలిగేదేమి వుంటుందని అభిప్రాయపడవచ్చు. కాని ఆ సమస్యలపై రంగాగారివలె అభిప్రాయాలుకలిగి, బయటపెట్టే సాహసంలేక, నోరుమెదపకుండా వుండే సభ్యులు అనేకులుంటారు. అలాంటి వారికి నిర్మొగమాటంగా తన అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చే రంగాగారివంటి నాయకుల సాన్నిహిత్యం ఎంతో ఆత్మబలాన్ని చేకూర్చగలదు. తమ వ్యతిరేకతవల్ల నిర్ణయాలలో మార్పు జరిగే అవకాశంలేకపోయినా, ప్రజాభిప్రాయం సుస్పష్టమగుటకైనా అది దోహదకారిస్తుంది. మొన్న నాగపూరులో చరణ్‌సింగులాంటివారికి తోడు రంగాగారిలాంటివారుగూడా వుండివుంటే, భూసమస్యపై అంత అవాస్తవిక నిర్ణయాలకు అవకాశం వుండేదికాదేమోనని మా అభిప్రాయం. ఇకముందు సమావేశాలకైనా హాజరుకావలసిందిగా రంగాగారిని కోరుతున్నాము.

ఎందుకింత ఆతురత?

కాంగ్రెస్ అధ్యక్షురాలుగా శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీగారిని నాయకుల వుపసంఘం నిర్ణయించిందో లేదో; దానిని సమర్థించుటలో అఖిలభారత కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి శ్రీ అల్లూరు సత్యనారాయణరాజుగారు; ఆంధ్ర ముఖ్యమంత్రి సంజీవరెడ్డి వగైరా దక్షిణదేశ నాయకులు చూపిన అనవసరమైన ఆతురత ఆశ్చర్యాన్ని, వినోదాన్ని కల్గిస్తున్నది. వీరి యీ ఆదుర్దాఅంతా నెహ్రూ అభిమానాన్ని పొందుటలో 'నువ్వుముందా, నేనుముందా' అని పోటీపడడంగా వున్నది గాని, నిర్ణయ వుచితానుచితాలను గమనించినట్లులేదు. లోగడ నెహ్రూ-టాండన్ వివాదంలోగూడా, అకస్మాత్తుగా ధోరణి మార్చుకొని నెహ్రూ పక్షం వహించడంతో సంజీవరెడ్డిగారు ఒక్కసారి పార్లమెంటరీ

—కొరవ 6 వ పేజీలో

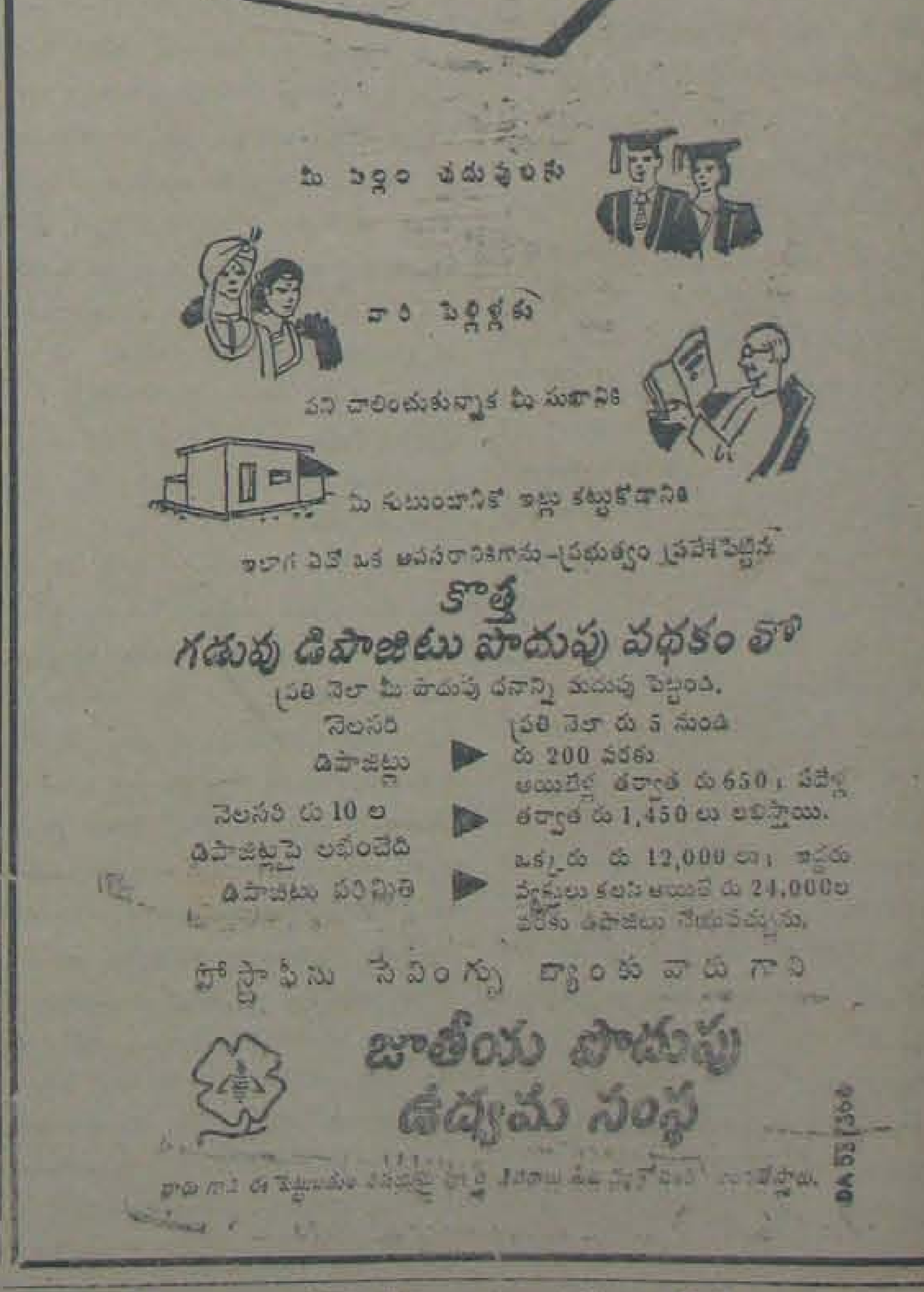

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at the Zamin Ryot Press, 170, Thipparajuvari Street, Nellore.